

TEACHINGS

&

PRACTICES

After 1st Century

Randolph Dunn

Ifaara

Ọpọlọpọ awọn ẹkọ ti kii ẹ ti Bibeli, awọn iṣe ati awọn itumọ ti ni ipilẹ wọn ninu awọn iṣe ti awọn ẹsin mystical ati mythological ati pe a ẹ agbekale ni ayika 100 AD Iwadi yii ẹ idanimọ diẹ ninu awọn ẹkọ ati awọn itumọ akọkọ wọnyi. Boya o ti ẹakiiyesi awọn iyatọ ti diẹ ninu wọn ni adaye loni.

AKIYESI:

1. Bí àwọn Kristeni kò bá jẹ aláápon nínú kíkẹkọ́ Bíbẹli wọn sùgbón tí wọn gbára lé àwọn oníwàásù wọn láti ẹ itumọ wọn fún wọn, wọn lè gba àwọn ohun tí ó gbóná janjan gbó sùgbón òtító lápá kan ni wọn.
2. Ninu iran kan aṣiṣe le rarako sinu awọn iṣe ati awọn igbagbo
3. Fifa ọrọ awọn ‘baba ẹṣọṣi’ kan jade nipa otitoto Bibeli lati fi eri igbagbo ara eni han ki i ẹ okan naa pelu titoka si Bibeli.
4. Kò ẹni tó ní òye pípé nípa ọrọ Ọlórún bó tilẹ jẹ pé wọn ẹ tán láti kú nítorí igbagbo wọn.
5. Olukuluku Onigbagbo gbodo ko Bibeli wọn, koju igbagbo tabi oye wọn ki o si muratan lati lo si ibiti ifiranse Ọlórún gbe wọn lo.
6. Ọpọlọpọ awọn igbagbo ti ode oni, awọn ero tabi awọn ẹkọ ni ipilẹ ninu diẹ ninu awọn ẹkọ ti “awọn baba ile ijosin.” Pupọ ninu wọn ko ta gbogbo igbagbo Keferi tabi Gnostic silẹ. Ni tootọ, awọn kan kekọọ ní kùlẹkùlẹ àwọn iwé “àwọn bàbá ijọ” isáájú fún aṣere, Ignatius ti Antioke, Polycarp ti Simina ati Augustine (boya ju iwé awọn apositolu lo) ni dida igbagbo wọn silẹ.

Awọn akoonu

1. Ọrúndún kííní
2. Àwọn Bàbá Ijọ
3. Gnosticism
4. Ijo logalomomoise
5. Ojo ori ti o wa larin

Ori 1

Awọn ọgọrun ọdun akọkọ

Ọlórún dá ẹniyàn ní iri rẹ, ó ẹe ẹe kí ó tùmọ sí iwà rẹ; tí i ẹ ifẹ, otitoto, inu rere, aláánú, aláfià, onirẹlẹ, onirẹlẹ, ododo, mimọ ati idarigi. Leyin iseda re okunrin gbe ni Edeni, Paradise kan da silẹ fun un, ati laarin awọn iseda miran ti Ọlórún da laisi esese, ajose to ba a mu pelu Ọlórún. Gbogbo wa la mo esese aigboran wọn atawon abajade re. Wọn le wọn jade kuro ninu Paradise, wọn si ya wọn sotọ kuro lodọ Ọlórún. (Jenesisi 1-3)

Eniyan yoo duro ni ipo iyapa yii titi ti olurapada yoo fi pese aye fun idarigi ati lati ba Ọlórún laja. Ọlórún ko ko tabi ko eniyan silẹ nitori a rii ninu Genesis 4 (lehin ti a le Adamu ati Efa kuro ni Edeni) pe Kaini ati Able gbe awọn ore (awọn ebun, awọn ebun, awọn ebun) fun Ọlórún. Ebo Abeli je itewogba fun Ọlórún nigbati ti Kaini ko ẹ. Ọlórún ti ba eni to funni ni ore ebo ti ko tewo gba soro.

Bí ọdún ti n gori ọdún esese ti n gbile si i “OLÚWA si ri i pé iwà búburú ẹniyàn pọ ní ilẹ ayé, ati pé gbogbo irónú okan re kiki ibi ni nigba gbogbo. (Jenesisi 6:5-6)

Àmó, “Nóà jé olódodo, aláilèbi ní iran rẹ; Nóà bá Ọlórún rìn.” (Jénésísi 6:9-10) Ní ọdún diẹ lẹyìn ikú Nóà, a bí Ábúrahámù. Ònkòwé Héberù náà sọ pé: “Nípa ìgbàgbò ni Ábúrahámù sẹgboràn nígbà tí a pè é láti jáde lọ sí ibi tí òun yóò gbà gégé bí ogún: ó sì jáde lọ, láimò ibi tí òun n lẹ. . . (Héberù 11:8-10.)

Nígbà tí wọn wà ní ilẹ Kénááni, àwọn ọmọ rẹ yóò gba gégé bí ogún nígbèyìn-gbéyìn, “Ángéli (onṣé – GWT) Olúwa sì pè Ábúrahámù láti ọrun lẹ̀ẹ̀kejì, ó sì wí pé, “Mo fi ara mi búra, ni Olúwa wí, pé, nítorí pé o ti ṣe èyí, tí o kò sì fawọ ọmọ rẹ, ọmọkùnrin rẹ kan soṣo, dájúdájú, èmi yóò bükún fún ọ, èmi yóò sì mú kí irú-ọmọ rẹ pò bí iràwò ojú ọrun àti gégé bí iyanrìn etíkun. Àwọn àtomodómọ rẹ yóò gba àwọn ilú nílá àwọn ọtá wọn, àti nípasẹ irú-ọmọ rẹ [àwọn ọmọ kan soṣo tó tùmò sí ọkan] ni a óò bù kún gbogbo orílẹ̀-èdè lóri ilẹ ayé, nítorí pé o ti sẹgboràn sí mi.” (Jénésísi 22:15-18) Àpósítélí Pòṛlù n sòrò pa dà sí ilé rí yí pé: “Gbé Ábúrahámù gbó, ó sì gba Ọlórún gbó, a sì kà á sí ọdodo fún un. Nítorí náà, kíyè sí i pé àwọn tí ó gbàgbò [tí wọn gbékè lé Ọlórún, tí wọn sì sẹgboràn] jé ọmọ Ábúrahámù. Ìwé Mímó ti sọ tẹ̀lẹ̀ pé Ọlórún yóò dá àwọn Kèfèrì láre nípa ìgbàgbò [nínú ìhìn rere], ó sì kéde ìhìn rere sáájú Ábúrahámù pé: ‘Nípasẹ rẹ ni a ó bükún fún gbogbo orílẹ̀-èdè [nípasẹ̀ iyin rere].’ Nítorí náà, àwọn tí wọn ní ìgbàgbò [ìgbésẹ̀ tó dá lóri ìgbàgbò ẹnì] ni a bù kún fún pa pò pèlú Ábúrahámù, ọkùnrin ìgbàgbò.” (Gálátíà 3:6-9)

“ ‘Àkókò n bọ,’ ni àsojádé Jèhófà, ‘Nígbà tí èmi yóò bá ilé Ísírèlì àti ilé Júdá dá májè mú tuntun: Kí yóò dà bí májè mú tí mo bá àwọn baba nílá wọn dá [májè mú tí Ọlórún ṣe nípasẹ̀ Mósè] nígbà tí mo fà wọn lówó láti mú wọn jáde kúrò ní Íjìbítì. Èmi yóò jé Ọlórún wọn, wọn yóò sì jé èniyàn mi.’ ... ‘Nítorí emi o dari buburu wọn jì wọn, emi kì yoo sì ranti èṣe wọn mó’” (Jeremiah 31:31-34). Idaríji - kini iyatọ nla laarin àwọn adehun mejì.

A lè rí ipilẹ̀ tí a fi lélẹ̀ fún imúṣe àsojádé Jeremáyà nínú idáhùnpadà Pétèrù sí ibèèrè tí Jèsù bèèrè lówó àwọn àpósítélí rẹ̀ tó sún mó ọn. Tani iwọ wípe emi iṣe?

Ijo Kristi

Peteru dáhùn pé, “Ìwọ ni Kristi náà, Ọmọ Ọlórún aláàyè.” ... Jèsù sọ “lóri àpáta yìi [òtító pé Jèsù jé Ọmọ Ọlórún aláàyè] ni èmi yóò kọ̀ ijọ mi” [kó àpéjọ kan jọ sódò ara mi, ara kan tàbí ẹgbé àwọn onígboràn, àwọn ọmọlẹyìn onígbàgbò àti olóòótọ]. (Mátíù 16:16-18)

Lẹyìn iwà ọ̀dálẹ̀ Rẹ̀ àti yálá nígbà tàbí lẹyìn Irékojá Rẹ̀ ikẹyìn, Jèsù, gégé bí ajèrìí, fi àwọn àpósítélí Rẹ̀ sínú ijọba Rẹ̀. “Èyin ni àwọn tí ó dúró tí mí nínú àwọn àdánwò mi, mo sì fún yín ní ijọba kan [diatitheemi: NT: Strong's #1303 láti fi lótò, sòrò, sètò, yàn, sọ ọ̀rò ara ẹnì, tàbí ohun kan tí ó jé tí ẹnì kan nípasẹ̀ àdánwò], gan-an gégé bí Baba mi tí fi ẹnì kan lé mi lówó, kí ẹ̀ sì máa jẹun lóri itẹ̀, kí ẹyin lè máa jẹun lóri itẹ̀ mi, kí ẹyin lè máa jẹun lóri itẹ̀ mi. ẹ̀yà Ísírèlì méjìlá.” (Lúukù 22:28-30)

Ní àkókò kúkúru, tí ó ti lé ní àádọta [50] ojọ, lẹyìn náà Pétèrù àti àwọn àpósítélí yòókù sọ pé: “Nítorí náà, kí èyí dá gbogbo Ísírèlì lójú: Ọlórún ti fi Jèsù yìi, ẹnì tí ẹ̀ kàn mó àgbélébùù, ṣe Olúwa àti Kristi [Mèsáyà].” Nígbà tí àwọn èniyàn gbó, ọkàn wọn gbó, wọn sì sọ fún Pétèrù àti àwọn àpósítélí yòókù pé, “Èyin ará, kí ni kí a ṣe?” Peteru dáhùn pé, “È ronupiwada¹ kí a sì ṣe ìribomi [ọ̀rò Gírìkì náà baptizo (ìribomi), dípò rántízo (pín wọn), cheo (itújáde) tàbí pros-chusis (affusion),

¹Not a lasan inú; o ni ko aidaniloju ti awon isesi ati awon ikunsinu. Kii se iyipada ti o rorun ni oju ojo ti emi. O je iyipada ototo ti aifowoyi ti oye; o gbejade pelu re a ronun ti ife; ni kukuru, o je iyipada ni ile pupo ti eniyan naa" (The Pulpit Commentary, vol. 18, p. 66 ti a sọ ni Awon IWORO # 515 Al Maxey, January 3, 2012)

ni a lò. Nítorí náà, “batisí” tùmò sí ìrìbòmi], olúkúlùkù yín, ní orúkọ²ti Jesu Kristi [nipasẹ aṣẹ] fun idariji [dariji, iwenumọ] eṣe rẹ [geṣe bi Jeremaya ti soṭele]. Ati awọn ti o yoo gba awọn ebun ti Ẹmí Mímọ. Iléí náà wà fún èyin àti àwọn omọ yín [Júù] àti fún gbogbo àwọn tí wọn jìnnà réré [Kèfèrí]—gbogbo àwọn tí Jèhófà Olórún wa yóò pè [nípasẹ ihìn rere Kristi].” Pèlú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rọ̀ miiran, ó kilò fún wọn; ó sì bè wọn pé, “È gba ara yín là kúrò lówó iran [àwọn èniyàn búburú] yíi.” Àwọn tí wọn tẹ̀wọ̀ gba ihìn iṣẹ̀ rẹ̀ ni a batisí (CJB tí a rí bọmi), àti nńkan bí eḡbèrún mẹta [3,000] ojọ náà ni a fi kún iye wọn: 2.

Nítorí náà, nńkan bí eḡbèrún mẹta wònyí tí wọn “gba ihìn iṣẹ̀ náà tí a sì ṣe ìrìbòmi” ni a fi kún àwọn tí Jèsù fi ijọba lé lówó—àwọn tí wọn dúró tí í nígbà àdánwò Rẹ. Nípa bèè, a rí ijọba tí ń dàgbà, ijọ kan. [tọka sí Iṣe 2:27-30]

Iṣẹ̀ miṣónnàri àwọn àpósítélì, títi kan Pọ̀lù ará Tásù, tan èsìn Kristeni dé àwọn ilú nílá jákèjádò ilẹ̀ Héléni [Gíríki], bí Alekisándíríà àti Ántiókù, àti sí Róòmù títi kan Ilẹ̀ Oba Róòmù pàápàá. Àwọn Kristeni ń bá a lọ láti máa bọ̀wọ̀ fún Ìwé Mímọ̀ Lédè Héberù, ní lílo itumọ̀ Septuagint tí wọn ń lò lápapọ̀ láàárín àwọn tó ń sọ èdè Gíríki, tàbí Targum, tí wọn fi diẹ̀ lára àwọn iwé tiwọn kún un, wọn ń lò láàárín àwọn tó ń sọ èdè Árámaíki.

Ògo àti iṣẹgun èsìn Kristeni àti bó ṣe tàn kánkán ló mú kí ibèrù àti ilara bèè láàárín àwọn aṣáájú Júù. Wọn bèrè sí í lépa àwọn Kristeni, láti ru àwọn Júù òmùgò kan sókè sí wọn àti láti fèsùn kàn wọn lódò àwọn aláṣe Róòmù, èyí sì mú kí wọn ṣe bèè.inunibini.

Àwọn Júù kó àwọn Kristeni, wọn jù wọn sẹ̀wọ̀n, wọn sì pa wọn. Èni àkókó tí ó jìyà lówó àwọn Júù ní Jerúsálémù ni Sítéfánù. Òun ni èni àkókó nínú gbogbo àwọn tí wọn fiyà jẹ nítóri iwààsù nípa Olùgbàlà. Àwọn Júù sọ ọ̀ sẹ̀yìn odi ilú, wọn sì bèrè sí í sọ ọ̀ lókùúta pa. O gbadura wipe, "Jesu Oluwa, gba emi mi."³ati lehinna pelu awon oro, "Oluwa, ma se ka ese yi si won," o ku.

Nípa pípa Sítéfánù àti ọ̀pọ̀ àwọn olóòótó miiran, àwọn Júù kò lè sọ ìgbàgbọ̀ nínú Kristi di aláilágbára. Kàkà bèè, nípa sṣe èyí, wọn mú kí ó tàn kálẹ̀ lópọ̀lọ̀pọ̀ láàárín àwọn olùgbé Jerúsálémù. Nítorí inúnibíni náà, àwọn Kristeni fón ká sí Jùdià, Samárià, àtàwọn orílẹ̀-èdè miiran; ati gbogbo ibi ti nwon lo, nwon nwasu nipa Oluwa Olugbala ati eko re. Kò sí agbára kankan nínú ayé tó lè dá itànkálẹ̀ iṣẹgun ti èsìn Kristeni dúró, nítóri ìgbàgbọ̀ nínú Kristi ni ìgbàgbọ̀ tòótó. Èkó Kristi jẹ̀ èkó àtòrunwá. Igbésí ayé ní ibámu pèlú ìgbàgbọ̀ àti èkó Kristi jẹ̀ iwáláàye mímọ̀ nítóótó, Ijọba Olórún. Bàbá Ọ̀run fún àwọn olóòótó lókun, Olùgbàlà wà pèlú wọn, Ẹmí Mímọ̀, Olùtúnú sì tù wọn nínú. Wo Iṣe Awọn Aposteli 6; 7; 8:1-2, 4 .
orthodoxphotos.com/readings/LG/persecution.shtml

“Inúnibíni nílá kan bé sílẹ̀ sí ijọ tí ó wà ní Jerúsálémù, Sọ̀lù sì bèrè sí í pa ijọ náà run, ó sì ń lọ láti ilé dé ilé, ó ń fa àwọn ọ̀kúnrin àti obìnrin jáde, ó sì fi wọn sẹ̀wọ̀n.” (Iṣe 8:3)

“Ní àkókò yíi ni Oba Hérodù mú àwọn kan nínú ijọ, ó ń fẹ̀ ṣe inúnibíni sí wọn, ó mú kí wọn fi idà pa Jáκόbù arákúnrin Jòhánù, nígbà tí ó rí i pé èyí dùn mó àwọn Júù lówó, ó bèrè sí mú Pétèrù pèlú. léyìn Ìrékojá.” (Iṣe 12:1-4)

²Tọkasi iwadi thebiblewayonline.com Ni Oruko Jesu

³Tọkasi iwadi thebiblewayonline.com Ara, Okan, ati Emi - Nibo Ni Won Lo Nigbati O Ku?

Ní Lísírà, àwọn Júù kan wá láti Ántíókù àti Íkóníonì, wọn sì borí ogunlógò nàà. Wọn sọ Pọ̀lù lókùúta, wọn sì wọ ọ sẹ̀yìn odi ilú, wọn rò pé ó ti kú. (Ìṣe 14:19)

Ní Filípì “nígbà tí àwọn tí ó ni erúbinrin nàà rí i pé irètí rírí owó ti lọ tán, wọn gbá Pọ̀lù àti Sílà, wọn sì wọ wọn lọ sí ojà láti dojú kọ àwọn aláṣe. Lẹ̀yin tí wọn ti nà wọn lónà líle koko, wọn jù wọn sẹ̀wọn, a sì pàṣẹ fún onítúbú pé kó máa sọ wọn dáadáa. (Ìṣe 16:19-24)

Ní Tesalóníkà “a yí àwọn Júù kan lérò padà, wọn sì dara pò mó Pọ̀lù àti Sílà, gégé bí ọ̀pọ̀ àwọn Gírìkì olùbèrù Olórùn, tí kì í sì í ṣe diẹ lára àwọn obinrin olókikí: Sùgbọ̀n àwọn Júù jowú; Àwọn arákúnrin miíràn níwájú àwọn aláṣe ilú, wọn n kígbe pé: ‘Àwọn ọ̀kúnrin wònyí tí wọn ti dá wàhálà sílẹ̀ jákèjádò ayé ti wá síhìn-ín báyií, Jásónì sì ti tẹ̀wọ̀ gba wọn sínú ilé rẹ̀. Nígbà tí wọn gbọ̀ èyí, idààmú bá àwọn èrò àti àwọn aláṣe ilú, wọn sì fi Jásónì àti àwọn yòókù rànṣẹ̀, wọn sì jẹ́ kí wọn lọ.’” (Ìṣe 17:4-9)

“Ìdàrúdàpò ní lá kan ṣeṣe ní Èfèsù nípa Ọ̀nà: alágbèdẹ̀ fàdákà kan tí orúkọ rẹ̀ n jẹ́ Démétríù, ẹ̀ni tí ó ṣe àwọn ilé isin fàdákà ti Átémìsì, kì í ṣe isẹ̀ kékeré kan fún àwọn onísẹ̀ ọ̀nà. Ó sì pé wọn jọ, pèlù àwọn ọ̀sìṣe tí n ṣìṣe ní isopọ̀ pèlù, ó sì wí pé: “Èyin èniyàn, ẹ̀ mọ̀ pé a n gba owó tó dara nínú isẹ̀ yií. Ẹ̀ sì rí i, ẹ̀ sì gbọ̀ bí Pọ̀lù ẹ̀lẹgbẹ̀ rẹ̀ ṣe ti mú ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èyàn lókàn padà, tó sì ti sìnà lọ ní Èfèsù àti ní gbogbo àgbègbè Èṣià. Ó sọ pé àwọn olórùn tí èniyàn ṣe kì í ṣe olórùn rára. Ewu wa, kii ṣe pe isowo wa yoo padanu oruko rere re nikan, sugbon tun pe tempili olorun nla Artemis yoo di aisite, ati pe orisa naa tikaare, ti a nse ijosin jakejado agbegbe Asia ati agbaye, ni a o gba ola-ola atorunwa re lowo.” Nigbati won gbọ eyi, won binu won si bere si pariwo pe: “Titobi ni Artemis ti awon ara ilu Efesu ati awon ara ilu Efesu! Arisitakosi, awon alabaakégbé Pọ̀lù láti Makedóniá, wọn sì sáré gégé bí ọ̀kúnrin kan sínú gbòngàn iwòran.” (Ìṣe 19:23-29)

Paulu pada si Jerusalemu, o si fi iroyin fun awon olori ijo Jerusalemu o si mura lati lo si tempili. Nígbà tí ọ̀jọ̀ méje nàà [àkókò iwènùmọ̀] sùn mólé, àwọn Júù kan láti ẹ̀kùn ilẹ̀ Èṣià rí Pọ̀lù nínú tẹ̀mpilì. Wọn ru gbogbo ijo eniyan sókè, wọn sì gbá a mú, wọn n kígbe pé, “Èyin ará Israẹ̀lì ràn wá lówó! (Wọn ti rí Trofimu ará Efesu ní ilú kan tẹ̀lẹ̀ pẹ̀lu Paulu, wọn rò pé Paulu ti mú ọ̀n wá sí tempili. Wọn mú Pọ̀lù, wọn sì fà á jáde kúrò nínú tẹ̀mpilì, lésèkèsè, a ti àwọn ẹ̀nubodè. Bí wọn ti n wá ọ̀nà láti pa á, iròyìn dé ọ̀dò olórí àwọn ọ̀mọ̀ ogun Róòmù pé gbogbo ilú Jerúsálèmù rú. Lésèkèsè, ó mú àwọn ọ̀gágùn àti àwọn ọ̀mọ̀ ogun, ó sì sáré lọ bá ijo èniyàn nàà. Nígbà tí àwọn rúkèrúdò nàà rí ọ̀gágùn àti àwọn ọ̀mọ̀-ogun rẹ̀, wọn dẹ̀kun lílu Pọ̀lù.” (Ìṣe 21:27-32).

Pọ̀lù bèèrè lówó ọ̀gágùn bóyá ọ̀n lè bá àwọn èyàn nàà sòrò, ó sì sọ pé Olúwa ti sọ fún ọ̀n pé, “Kúrò ní Jerúsálèmù ní kíá, nítorí wọn kì yóò gba ẹ̀rì rẹ̀ nípa mi.” “Oluwa ni mo dahun pe, awon okunrin wonyi mo pe mo ti lo lati inu sinagogu kan si ekeji lati fi sinu tubu ati ki o lu awon ti o gbagbo.” (Ìṣe 22:1)

“Àwọn eniyan sì gbọ̀ ọ̀rọ̀ Paulu tí tí ó fi sọ bẹ̀, wọn sì gbé ohùn wọn sókè, wọn sì kígbe pé, “Ẹ̀ pa á run! Ko ye lati gbe! Bí wọn ti n pariwo, tí wọn sì n bó aṣọ̀ wọn kúrò, tí wọn sì n sọ eruku sínú afẹ̀fẹ̀, ọ̀gágùn pàṣẹ̀ pé kí wọn mú Pọ̀lù lọ sínú àgọ̀. Ó ní kí wọn nà án, kí wọn sì bèèrè lówó rẹ̀ kí wọn lè mọ̀ idí táwọn èyàn fi n pariwo sí ọ̀n báyií. Bí wọn sì ti nà án jáde láti nà án, Pọ̀lù sọ fún balógùn ọ̀rùn tí ó dúró níbẹ̀ pé, ‘Ó ha bófin mu fún ọ̀ láti nà án ará Róòmù kan tí a kò tii dá a lẹ̀bi?’” (Ìṣe 22:22-25).

“Ní ojò kejì, níwòn bí ògágun náà ti fẹ̀ mọ̀ idí tí àwọn Júù fi ń fẹ̀sùn kan Pọ̀òlù gan-an, ó dá a sílẹ̀, ó sì pàṣẹ̀ pé kí àwọn olórí àlùfáà àti gbogbo Sànhédírìn péjọ, ó sì mú Pọ̀òlù wá, ó sì mú un dúró níwájú wọn: Pọ̀òlù sì tejú mọ̀ Sànhédírìn, ó sì sọ̀ pé: “Ará mi, mo ti ẹ̀se ojúṣe mi sí Ọ̀lórùn pẹ̀lú gbogbo ẹ̀rì ọ̀kàn rere tí tí di òní olóníí.” Torí náà, àlùfáà àgbà Ananíà pàṣẹ̀ pé kí wọn kọ̀lu Pọ̀òlù tó dúró lẹ̀nu rẹ̀.” (Ẹ̀se 22:30-23:2)

“Ní òwúrò ojò kejì, àwọn Júù dìtẹ̀ mọ̀ ara wọn, wọn sì búra pé àwọn kò ní jẹ̀ tàbí mu tí tí àwọn yóò fi pa Pọ̀òlù, ó lé ní ogójì [40] ọ̀kúnrin tí wọn lówọ̀ nínú iditẹ̀ yíi, wọn lọ̀ sódò àwọn olórí àlùfáà àti àwọn àgbà ọ̀kúnrin, wọn sì wí pé, ‘A ti búra pé àwọn ò ní jẹ̀ ohunkóhun tí tí àwa yóò fi pa Pọ̀òlù. wá síhìn-ín.’” (Ẹ̀se 23:12-15).

Pọ̀òlù àti Pétérù kilò nípa àwọn olùkọ̀ èké àti bíbọ̀ sílẹ̀

“Àwọn àkókò tí ó bani lẹ̀rù yóò wà ní àwọn ojò ikeyin: Àwọn èniyàn [Kristi] yóò jẹ̀ olùfẹ̀ ara wọn, olùfẹ̀ owó, agbéraga, agbéraga, olùṣekúṣe, aláìgbóràn sí àwọn òbí wọn, aláìmoore, aláìmọ̀, aláìní ifẹ̀, aláìdàríjì, ẹ̀lẹ̀gàn, aláìní ikóra-ẹ̀ni-níjàánu, ònrórò, ẹ̀ni tí kí í ẹ̀se olùfẹ̀ ohun rere, aláìdàkàdekè, onírara, olùfẹ̀ Ọ̀lórùn dípò ifẹ̀ Ọ̀lórùn. [irisi ita ṣugbọn kii ẹ̀se gidì] ṣugbọn kiko agbara rẹ̀. (2 Tímótì 3:1-5)

Pọ̀òlù sọ̀ fún Tímótì pé: “Wàáwàásù Ọ̀rò náà, múra sílẹ̀ ní àsìkò àti lákòókò; tóni, ibáwí tóni sọ̀nà, kí o sì gbani níyànjú pẹ̀lú sùúrù nílá àti ilàná iṣọ̀ra: Nítórí àkókò ń bọ̀ nígbà tí àwọn èniyàn kì yóò fi èkọ̀ tí ó yè kooro mu. lati ọ̀dọ̀ Ọ̀lòhun].” (2 Tímótì 4:2-4)

“Ṣùgbọn àwọn wòlì èké [àwọn olùkọ̀] wà pẹ̀lú nínú àwọn èniyàn [Ísírelì] gégé bí àwọn olùkóni èké yóò ti wà láàárín yín [Kristi], wọn yóò sọ̀ àwọn àdámọ̀ apanirun ní ikòkò, àní ní sẹ̀ Olúwa Ọ̀ba Aláṣe tí ó rà wọn, tí ń mú iparun yára wá sórí ara wọn. wọn, iparun wọn kò sì tii sùn.” (2 Pétérù 2: 1-3)

Nero Burns Rome ni ọ̀dun 67

Inúnibíni àkókò tí Sòṣì Róòmù tí wáyé ní ọ̀dun 67, [1 ọ̀dun léyìn táwọn Júù ṣòtẹ̀ sí Róòmù lòdì sí Róòmù] lábẹ̀ Nero, olú ọ̀ba Róòmù kẹ̀fà. Ọ̀ba ọ̀ba yíi jọ̀ba fún ọ̀dun mārùn-ún, pẹ̀lú ijẹ̀wọ̀ ifaradà fún ara rẹ̀, ṣùgbọn léyìn náà ó yònda fún ibínú tí ó tóbi jù lọ̀, àti sí àwọn iwà ikà tí ó burú jù lọ̀. Lára àwọn ọ̀rò àlùmóòni mìíràn, ó pàṣẹ̀ pé kí wọn fi iná sun ilú Róòmù, èyí tí àwọn aláṣe, àwọn ẹ̀ṣọ̀, àti àwọn iránsẹ̀ rẹ̀ ẹ̀se. Nígbà tí ilu oba jẹ̀ ina, o lọ̀ sí ile-iṣọ̀ Macaenas, o kọ̀rin lori hapu rẹ̀, o kọ̀ orin sisun tí Troy, o sì sọ̀ ní gbangba pé 'o nfẹ̀ iparun ohun gbogbo ṣaaju iku rẹ̀.' Yàtò sí òkítì ọ̀lólá tí a ń pè ní Circus, ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ààfìn àti ilé ni a run; ọ̀ké àimọ̀ye ló ṣẹ̀gbé nínú iná náà, tí wọn fi ẹ̀éfin jó, tàbí kí wọn sin ín sábé àwókù.

jesus-is-savior.com/Books, Tracts & Preaching/Printed Books/FBOM/fbom-chap_02.htm [Lati Foxe's Book of Martyrs, Chapter 2

Tacitus, olùṣelámèyítọ̀ Nero, kòwé pé: “Kò sí isapá èniyàn, kò sí omọ̀ aládè tàbí ọ̀rẹ̀ ẹ̀bọ̀ sí àwọn ọ̀lórùn tí ó lè mú kí àròṣọ̀ òkíkí yẹ̀n pòórà pé Néro ti pa á láṣe fún iná lónà kan sáá. Alákòóso Póntiù Pílatù nígbà isàkóso Tibériù, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé a tẹ̀ síwájú, igbàgbọ̀ apanirun yíi tún bé sílẹ̀, kí í ẹ̀se nípasẹ̀ Jùdià nìkan, tí ó jẹ̀ ipilẹ̀ṣe ibi yíi, ṣùgbọn nípasẹ̀ ilú nílá Róòmù pẹ̀lú, èyí tí gbogbo ohun tí ó burú àti itijú kún ikún-omi, tí a sì ń ẹ̀se ayeṣe. ti sisun ilu, ṣugbọn fun ikorira ti awon eniyan ije ati ki o segbé wọn ni afikun si awon ere idaraya: wọn pa nipase awon aja nipa nini awon hides ti eranko so si wọn, tabi ti won ti wa ni mo agbelebu tabi seto ina, ati, nigbati awon ifoju kojá lo,

won ni won lo bi awon atupa ti ale. Bi o tilẹ jẹ pé ó ẹ kedere pé wón jẹbi, tí wón sì létò sí pé wón jẹ àpẹrẹ àwón àbájádé iwà òdaràn láipé yìi, àwón èniyàn bèrè sí ẹ̀aánú àwón tí ń jìyà wònyí, nítorí kí í ẹ̀ fún ire èniyàn ni a jẹ wón run bí kò ẹ̀ ní titorí íkanra èniyàn kan.”

wsu.edu/wldciv/world_civ_reader/world_civ_reader_1/tacitus [Titumọ nipasẹ Richard Hooker]

Tempilirun

Lódún 70 Sànmáni Kristeni, Títù tó wá di olú ọba léyìn náà, Egbé ọmọ ogun Róòmù sì kọ ògiri isàgati yí Jerúsálémù ká. Sùgbón àwón Onítara-ẹni-nìkan kò dúró sùgbón wón gbogun ti èyí tí ó mú kí Egbé ọmọ ogun Róòmù padà sáyìn. Awón Kristiani ti wón ranti awón ọrọ Jesu ti a kọ silẹ ni Matteu 24 sá lọ si awón òkè. Wón pa Ténpili run, ẹbọ ẹran sì dáwọ dúró gégé bí apá kan ijosin awón Júù. Ninu c. 135 Ju won gbesele lati awonlorukomiiilu lehin ti awonBar Kokhba sote. Lehin akoko yii, ni kutukutuÒpitàn Ìjọ Eusebius ti Kesariaigbasilẹ ti o eya Juu olori ijo niJerusalemu(gangan awon "ti awonikola") ti a ropo nipasẹ awon Keferi olori.^[3]Pupọ julọ awon olugbe Kristian ti fi ilu naa silẹ.

Kristi tipasẹ Jòhánù kílò fún àwón ijọ tó wà ní Èṣià Kékeré

Inunibini nbọ diẹ ninu awón yoo ku nigbati awón miiran yoo şubu. “Aşodisi-Kristi (awón ti o ẹ Jesu ni Kristi, Ọmọ Ọlorun, ẹni-ami-ororo) nbọ, paapaa nisinsinyi ọpọlọpọ awón aşodisi-Kristi ni.... (1 Jòhánù 2:18, 22)

Efesu“... Síbẹ, mo ní èyí lòdì sí ọ: Ìwọ ti kọ ifẹ rẹ àkókó sílẹ, rántí ibi gíga tí o ti şubú, ronú pìwà dà, kí o sì ẹ awón ohun tí o ẹ ní àkókó: bí ìwọ kò bá ronú pìwà dà, èmi yòò tò ọ wá, èmi yòò sì mú ọpá fitílá rẹ kúró ní ipò rẹ: Sùgbón èyí ní ojú rere rẹ: Ìwọ kórííra işe àwón Nikolai, èyí tí èmi náà kórííra.” (Ìşípáyá 2:4-5)

Símínà“E má bèrù ohun tí ẹ óo jìyà. Mo sọ fun yín, Èşu yóo fi ninu yín sinu ẹwón láti dán yín wò, ẹ óo sì jìyà inúnibini fún ojọ mẹwàá. (Ifihàn 2:10)

Pergamum“Mo mò ibi tí o ń gbé, níbi tí Sátàní ti gbé itẹ rẹ wà, síbẹ, o dúró şinşin ti orúko mi, ìwọ kò sí kò ọ sílẹ. . ΦΖΠ ste loogun loogu loo loo loogu loogu loogu yin kókó Bálāmu. (Osọhia 2:13, 14, 16).

Tiatira“Bí ó tilẹ rí bèè, mo ní èyí lòdì sí ọ: Ìwọ gba obínrin Jésíbèlì náà mó, ẹni tí ó pe ara rẹ ní wòlfi obínrin: nípa ẹkọ rẹ, ó ń şì awón iránsẹ mi lónà sínú àgbèrè àti jíjẹ óúnjẹ tí a fi rúbọ sí òrìşà: mo ti fún un ní àkókò láti ronú pìwà dà àgbèrè rẹ, sùgbón kò fẹ.” (Ìşípáyá 2:20-21)

Awón işe ti awón Nicolaitans

Ó hàn gbangba pé wón jọra gan-an bí ti awón ará Báláámù ti OTÚ, wón ẹ işekúşe (àgbèrè) wón sì ń jẹ ẹran tí wón ti fi rúbọ sí òrìşà [bóyá nínú ijosin wón]. Ni Ifihan 2: 14-15 Oluwa je ki asopo yii ẹ kedere: "O ni diẹ ninu awón ti o di ẹkọ Balaamu mu, ẹni ti o kọ Balaki nigbagbogbo lati fi ohun ikosẹ siwaju awón ọmọ Israeli, lati jẹ ohun ti a fi rúbọ si orìşà [gegebi ijosin], ati lati ẹ awón işe paşaga. Iwọ pelu ni ọna kanna ti o di ẹkọ ti awón ara Nikolai." <http://www.zianet.com/maxey/reflx73.htm>

Èkò àwọn Nikolaiti (Ìṣípáyá 2:15)

Ó hàn gbangba pé èyí kò fi bèè yàtò sí èkò Báláámù, bó tilẹ̀ jẹ̀ pé ó dà bí ẹnì pé àwùjọ aládàámò tó yàtò ló fà á. Diẹ̀ ninu àwọn yoo so àwọn Nicolaitans pẹ̀lu Balaamites nitori iru etymology ti Greek orukọ Nicolaus ati àwọn Semitic orukọ Balaamu. Iyẹn dabi ẹnì ti o wuyi, sibesibe, niwọn bi o ti dabi pe àwọn mejeeji ni iyatọ̀ ninu vs. 14-15. thebiblewayonline.com/revelation, nipasẹ̀ Cecil N. Wright

Èkò Báláámù (2:14)

Wólú igrààni náà Báláámù gba Báláki ọ̀ba kẹ̀fẹ̀rì nímòràn bí ó ẹ̀ lẹ̀ mú kí Ọ̀lórún bú àwọn omọ̀ Ísírẹ̀lì, ẹnì tí Báláki n bẹ̀rù sùgbọ̀n tí Báláámù kò lẹ̀ bú nitori rẹ̀. Mósè tọ̀ka sí irúfẹ̀ bèè nínú Númerì 31:15-16, ní sísòrò nípa isẹ̀lẹ̀ tí a sàpẹ̀júwe ní Orí 25, gégé bí iyọ̀rísí èyí tí Jèhófà fi rán àjàkálẹ̀ àrùn kan tí ó fa ikú 24,000 ènìyàn. Ọ̀pítàn Júù náà, Josephus, nínú rẹ̀ Antiquities of the Jewish, Ìwé IV, Orí Kẹ̀fà, Apá 6 sí 12, sàlàyé kùlẹ̀kùlẹ̀ rẹ̀ bí wọn ẹ̀ sò kalẹ̀ dé igbà ayé rẹ̀, èyí tó bá àpẹ̀júwe àkópò tí Kristi sọ̀ nínú lẹ̀tà rẹ̀ sí Págámù. Ó jẹ̀ àdéhùn pẹ̀lú isin kẹ̀fẹ̀rì nínú ijọ̀sìn àti iwà rere. thebiblewayonline.com/revelation, nipasẹ̀ Cecil N. Wright

Obinrin náà Jésibẹ̀lì (Ìṣípáyá 2:20)

Pupọ̀ àwọn iwe afowokọ̀ ni “obinrin” naa, sùgbọ̀n diẹ̀ ni obinrin “tírẹ̀”. Àwọn kan rò pé ó jẹ̀ aya ẹnì tí wọn pè ní “ángẹ̀lì” sòòsì, níwọn bí sou (thy) ti jẹ̀ ọ̀kan soṣo. Sùgbọ̀n àwọn ifọ̀kanbale ti àwọn ojogbọ̀n ọ̀rọ̀ ẹ̀ ojurere mewa (awọn) bi ẹnì ti o jẹ̀ kika atilẹ̀ba. Nihìn-ín, ó ẹ̀ kedere pé Jésibẹ̀lì jẹ̀ orúko isàpẹ̀rẹ̀ fún àwọn obinrin olókikí kan nínú ijọ̀ Tíátírà, ó dà bí aya Áhábù búburú tí ó jẹ̀bi “àgbèrẹ̀” àti “ájẹ̀” (1 Àwọn Ọ̀ba 16:31; 2 Àwọn Ọ̀ba 9:22), tí n gbé ijọ̀sìn Báálì lárugẹ̀, ó sì n wá ọ̀nà láti lé àwọn olùjọ̀sìn Ọ̀lórún jáde kúrò ní Ísírẹ̀lì. Jésibẹ̀lì ará Tíátírà gbé iwà ibọ̀rísà àti isẹ̀kúṣe lárugẹ̀ láàárín àwọn Kristeni. thebiblewayonline.com/ ifihan, nipasẹ̀ Cecil N. Wright

Nigba ti a ba wo àwọn Greek ati àwọn Ju okan nigbamii ti àwọn wọ̀nyi ise le ni oye siwaju sii kedere.

Sardis“... Wọ̀nyi li ọ̀rọ̀ ẹnìti o di ẹ̀mi meje ti Ọ̀lórún ati irawọ̀ meje mu: Mo mọ̀ àwọn isẹ̀ rẹ̀: o ni okiki pe o wa laaye, sùgbọ̀n iwọ̀ ti kú: Ji, mu ohun ti o kù le, ti o si fẹ̀rẹ̀ kú: nitori emi ko ri isẹ̀ rẹ̀ ni pipe niwaju Ọ̀lórún mi.” (Ìṣípáyá 3:1-2)

Philadelphia“...Níwọn bí o ti pa àṣẹ̀ mi mọ̀ láti fi sùúrù pa á mọ̀, èmi yòò sì pa ó mọ̀ kúrò nínú wákátì idánwò tí n bọ̀ wá sórí gbogbo ayé láti dán àwọn tí n gbé lórí ilẹ̀ ayé wò.” (Ifihàn 3:10)

LaodikeaMo mọ̀ isẹ̀ rẹ̀ pé o kò tutù, bèè ni o kò gbóná, ibá ẹ̀ pé o jẹ̀ ọ̀kan tabi èkejì! ... “Nitorina ẹ̀ itara, ki o si ronupiwada. Emi niyi, Mo duro li ẹ̀nu-ọ̀na, mo si kànkun: Bi ẹnìkan ba gbọ̀ ohùn mi, ti o si sí ilẹ̀kun, emi o wọ̀le, emi o si ba a jẹ̀un, ati on pẹ̀lu mi.” (Osọ̀hia 3:15-16; 19-20)

Ipo ti àwọn ile ijọ̀sìn Asia Keke fihan kedere kii ẹ̀ àwọn Onigbagbọ̀ koọ̀kan nikan sùgbọ̀n gbogbo àwọn ijọ̀ le yapa, ki wọn si kọ̀ Kristi silẹ̀, àwọn ẹ̀kọ̀ Rẹ̀ ati Oore-ọ̀fẹ̀ igbala Rẹ̀. Bi nw9n ko ba ronupiwada, ti nw9n si pada s9d9 W9n, nw9n o sonu; ie, ki a yọ̀ ọ̀pá fitila wọn kuro.

Akiyesi: Àwọn Kristeni olóòótọ̀ ẹ̀ n kóra jọ̀ sí ààrín inúnibíni.

Inunibini Trajan AD 108

Ninu inunibini keta ti Pliny Keji, okunrin kan ko oko ati olokiki, ti o rii ipakupa ti awon Kristiani, ti o si saanu pelu re, o kowe si Trajan, o jeri re pe opolopo egbeegberun won ni won n pa lojoojumoo, ninu eyi ti ko senikeni ti o se ohunkohun ti o lodi si awon ofin Romu ti o ye fun inunibini si. “Gbogbo akosile ti won so nipa iwa odaran tabi isina won (eyi ti a oo pe ni) je kiki eyi – pe won ti mo won lara ni ojo kan ti a ti so pe ki won pade ni ojumo, ki won si tun adura ti a gbe kale pa po si Kristi ggege bi Olorun, ki won si so ara won mora nipase ise agbodomase—ki i se lati hu iwa buruku ni ti tooto; asa won lati pinya, ati pejo lati jeun ni wopo ti onje ti ko lewu.”

Ago ti Ijo Kristi ti iseto

- Kristi fi ijoba naa fun awon apositeli Re
- Egbeedogun ni a fi kun won ni Pentikosti - 33 AD
- Stefanu ti pa Stefanu ati inunibini Juu bere – 35? AD
- Podelu ran lo si Romu ggege bi elwon
- Rome jo ati awon Roman inunibini bere - 64 AD
- Paul iku - 64 -65 AD
- Tempili ni Jerusalem run - 70 AD
- Johanu sewon ni Patmos nitori ti Kristi
- Iku John - ni ayika 100 AD

Ojo ori awon apositeli pari pelu ihin ise irapada Kristi ti a ti tan kale jakedado Ile Oba Romu. Akoko tuntun kan n bere.

Ibere Kristienu

Nigba keji orundun [100-200 AD], Kristienu tan siwaju sinu awon Latin-soro oorun apa ti awon Ijoba Romu. Awon oludari olokiki ati awon onkowe ti akoko yii pelu Polycarpti Simina, Ignatius ti Antioku,^[4] Clement ti Rome, Justin Martyrati Irenausti Lyon^[4].

Ni orundun keta [200-300 AD], Kristienu tun po si ni awon nomba (Robin Lane Fox ni imoran pe awon kristeni ti ko nipa 2% ti Ijoba nipase 250^[4]). Awon oluko ti akoko yii, pelu Orijeninu Alexandriaati Tertullianinu Ariwa Afirika, ti a se afihan ninu awon oko kiko won gegebi ti The Metalokan. Anthony Nlaati awon miiran mulu Christian monasticism [ti o ni ibatan si awon monastery] ati Gregory Olutayo je lodidi fun Armeniadi orile-ede Kristienu akoko ni ifowosi. Awon wonyi ni iyipadati Constantine Nla (kan saaju si Ogun ti Milvian Bridgeni 312), awon Ijoba Romu farada Kristienu pelu awon Ofin ti Milanni 313, yori nigbamii si awon olomo ti Kristienu bi awonesin ipinle [The Roman ko Roman Catholic Church] nipa ofin ko nipa iyipada ni 380 nipase Theodosius I ati awon jinde ti Kristendom ninu awon Byzantine ijoba. yo.wikipedia.org/wiki/Isodotun_Kristienu

Fun odun 280 ni ijoba Romu ti fi ofin de isin Kristian. O tun se awon inunibini mewa sibesebe, lakoko yii o tesiwaju lati dagba.

Diocletian AD 302

Inunibini Diocletianiki ti 303 - 311 ni ikhin ati ti o buru juloinunibini si awon Kristianininu awon Ijoba Romu. Paapa ti a mo si “Inunibini Nla,” isele ibere botini kan ni igbejade ni 303 ti

onka awon ilana nipase Emperor Diocletian ati awon elegebe re Maximian, Galerius, ati Constantius [Baba Constantine]. Awon ofin wonyi fagi le eto awon Kristeni labẹ ofin, won si beere pe ki won maa te le awon aato awon kẹfẹri. Awon ofin ti won se leyin naa doju ko awon alufaa, won si beere fun kikopa kari ayẹ ninu awon aato irubo, ti won pa a lase pe ki gbogbo awon olugbe ibe maa rubo. Inunibini naa yatọ ni kikankikan ati iye akoko ni gbogbo ijoba naa.

yo.wikipedia.org/wiki/Diocletian_Persecution

Awon ofin Diocletian pase fun iparun awon iwe-mimo Kristiani ati awon ibi isin ni gbogbo Ile-oba, o si fi ofin de awon Kristian lati pejo fun ijosin. Leyin naa, won fi onroro pa Kristeni eyikelyi to mo. Ko pe leyin iku Diocletian inunibini lati ododo Ile Oba Roomu lodi si awon Kristeni dopin nigba ti Olu Oba Roomu Constantine "so esin Kristeni di ofin" ni Ofin Milan ni odun 313 Sanmani Tiwa.

Leyin naa, ni AD 325, Constantine pe Igbinmo Nicea jopo, ni igbiyanju lati so ile oba naa sikan nipase esin ijoba. Constantine foju inu wo esin Kristeni ggege bi esin ijoba kan to le mu Ile Oba Roomu wa niskan, eyi to bere si i pinya nigba yen. Constantine ko lati gba esin Kristeni ni kikun, o si n ba opolopo igbagbo ati asa awon kẹfẹri re niso, nitori naa soosi ti Constantine gbẹ laruge je akopo esin Kristeni ati kẹfẹri Roomu. "O (Constantine) pa ipore mo ggege bi olori alufaa esin orile-ede kẹfẹri."

Ijoba ayeraye, FW Mattox, p. 127

Bo tile je pe eyi le da bi idagbasoke rere fun ekọ ihin ise Kristi ti ipadare ati irapada, abajade re je ohunkohun bi ko se rere. Leseke se o saseyori ipa nla ni gbogbo awon ipele ti ijoba oba.

Constantine rii pe pelu Ijoba Romu ti o tobi pupo, gbooro, ati oniruuru - kii se gbogbo eniyan yoo gba lati ko awon igbagbo esin won silẹ ati dipo gba esin Kristieniti. Nitori naa, Constantine faye gba, koda o ti gbẹ igbega, "isin Kristeni" ti awon kẹfẹri. Awon keferi patapata ati awon igbagbo alaigbagbo patapata ni a fun ni awon idamo "Kristian" tuntun nigba ti a dapọ mo awon ekọ ati awon ise ti soosi ti a yipada. Diẹ ninu awon apeere ti o han gbangba ti eyi je bi atele:

(1) Henotheism tabi opo orisa

Pupo julọ awon oba Romu (ati awon ara ilu) je alaigbagbo. Ahenotheist je okan ti o gbagbo ninu aye ti opolopo awon orisa, sugbon o fojusi akoko lori olorun kan pato, tabi ka olorun kan pato ga julọ lori awon orisa miiran. Fun apeere, olorun Romu Jupiter ni o ga julọ lori pantheon Roman ti awon olorun; Fun apeere, olorun ife, olorun alafia, olorun ogun, olorun agbara, olorun ogbon, ati bebe lo Awon orisa Romu wonyi ni awon eniyan mimo ti o je alase tabi lori okookan awon wonyi, ati opolopo awon eka miiran ati olorun Romu kan pato si ilu naa ni a ropo pelu "eni mimo" fun ilu naa.

(2) Iya Orisa

Egbe Isis ti Isis, esin abo-olorun-olorun ara Egipti, ti gba sinu isin Kristieniti nipa ropo Isis pelu Maria. Opo awon oruko oye ti won lo fun Isis, iru bi "Obabinrin Orun," "Iya Olorun," ati "theotokos" (Oniru Olorun) ni a so mo Maria. Won fun Maria ni ipa to ga ju lo ninu igbagbo Kristeni, re koja ohun ti Bibeli so pe o se e, ki won ba le fa awon olujosin Isis mora sinu igbagbo ti won ko ni tewo gba. Opolopo awon tempili si Isis ni a yipada ni otito, si awon ile-isin orisa ti a

ya si mimọ fun Maria. Àwọn àmì àkókó tó ẹ kedere nípa ohun tó máa di Kátólíkì Mariology wáyé nínú àwọn iwé Origen (185-254), tó ń gbé ní Alekisándíríà, Íjíbítì, tó jẹ ojùkò ijòsìn Isis.

(3) Oúnjẹ Èbọ

Mithraism jẹ ẹsin ni ijọba Romu ni orundun 1st nipasẹ 5th AD. Ó gbajúmò gan-an láàárín àwọn ará Róòmù, pàápàá jù lọ láàárín àwọn omọ ogun Róòmù, ó sì ẹé ẹ kó jẹ ẹsin àwọn olú ọba Róòmù mélòó kan. Lakoko ti a ko fun Mithraism ni ipo “osise” ni Ijọba Romu, o jẹ ẹsin osise de-facto titi Constantine ati awọn ọba Romu ti o tele ni ropo Mithraism pelu Kristieniti. Okan ninu awọn ẹya pataki ti Mithraism jẹ ounjẹ irubo, eyiti o kan jije eran ati mimu ẹjẹ akomalu kan. Mithras, olórun Mithraism, “wà” nínú eran ara àti ẹjẹ akọ málúù nàà, nígbà tí wón sì jẹ wón tán, wón fún àwọn tí wón jẹ ounjẹ irubo nàà ní igbàlà (theophagy, jije olórun ẹni). Mithraism tun ni “awọn sakaramenti” meje, eyiti o jẹ ki awọn ibajọra laarin Mithraism ati Roman Catholicism loṣoṣo lati foju pare. Constantine ati awọn aropo re rii aropo irorun fun ounjẹ irubo ti Mithraism ni imoran ti Ounjẹ Alẹ Oluwa / Ibarapo Onigbagbo. Ó ẹni lááánú pé, àwọn Kristeni ijímjì kan ti bèrè sí í fowó sowó pò mọ Oúnjẹ Alẹ Olúwa, ní kíkọ èrò inú Bíbélì nípa irántí rírorùn àti ọwọ ijòsìn nípa ikú Kristi àti títa ẹjẹ sílẹ. Romanization ti Ounjẹ Alẹ Oluwa ẹ iyipada si lilo irubo ti Jesu Kristi [transubstantiation], ti a mọ ni bayi bi Mass Catholic Mass / Eucharist, ti pari.

(4) Aṣájú Ẹsin Gíga Jù Lọ

Iwaju ti Bishop Roman ni a ẹda pelu atileyin ti awọn ọba Romu. Níwón bí ilú Róòmù ti jẹ àárín gbùngbùn ijọba fún Ilẹ Ọba Róòmù, àti pèlú àwọn olú ọba Róòmù tó ń gbé ní Róòmù, ilú Róòmù di òkíkì ní gbogbo apá igbésí ayé. Constantine, àti àwọn arópò rẹ, fún bíṣọ̀bù ti Róòmù léyìn rẹ gégé bí olùṣákóso gíga jù lọ ti ṣọ̀ṣì ijọba rẹ ní gbígbàgbó pé ó dára jù lọ fún iṣòkan Ilẹ Ọba Róòmù pé kí ijọba àti isin orilẹ-èdè wà ní ipò kan nàà. Lakoko ti oṣoṣo awọn biṣọ̀bu miiran [pelu Bishop ti Constantinople] ati awọn Kristiani tako ero pe biṣọ̀bu Romu jẹ giga julo, biṣọ̀bu Roman dide nìkẹhin si ipo giga, nitori agbara ati ipa ti awọn oba ọba Romu. Nígbà tí Ilẹ Ọba Róòmù wó lulẹ, Bíṣọ̀bù Róòmù gba orúkọ oyè tí ó ti jẹ ti Olú Ọba Róòmù Constantine tẹlẹ – Pontificus Maximus, [tí ó túmọ sí àlùfàà àgbà—ṣùgbón ní àkókó ni ọ̀fìsì tó ga jù lọ nínú ijọbaonigbagbo atijọ Roman esin{ni akoko ti o wa niwaju Kristi}]. ccel.org/s/schaff/history/3_ch01.htm

Oṣoṣo awọn apeṣe diẹ sii ni a le fun. Awọn merin wonyi ye ki o to lati se afihan ipilese tooto ti Soṣi Katoliki. Amó sá o, Soṣi Roman Kátólíkì sé ipilẹṣe àwọn kẹfèrì ti igbàgbó àti àṣà rẹ. Soṣi Kátólíkì yí àwọn igbàgbó kẹfèrì rẹ dà lábẹ àwọn ipilẹ ẹkọ isin tí ó díjù. Soṣi Kátólíkì toṣo àforíjì, wón sì sé ipilẹṣe kẹfèrì rẹ lábẹ ibòjú “àṣà àtòwódówó soṣi.” Ní mímò pé oṣoṣo awọn igbàgbó àti iṣe rẹ jẹ àjẹjì pátápátá sí Iwé Mímó, Soṣi Kátólíkì ni a fipá mú láti sé àṣe àti itóótó Iwé Mímó.

Ipilẹṣe ti Soṣi Katoliki ni ifarakanra buburu ti isin Kristian pelu awọn isin keferi ti o yika re. Dípò kíkède Ihin Rere kí wón sì yí àwọn Kẹfèrì padà, Soṣi ijọba wulẹ “so awọn ẹsin Kristeni di Kristeni,” wón sì “so” ẹsin Kristeni. Gbon vogbingbon didio po vogbingbon le didese dali, moṣe, Soṣi Katoliki ton hen ede donmedogo na mehe tin to Aholuigba Lomu ton me le, bo lezun sinsen daho hugan to aihon Lomu ton me na owhe kanweko susu. Nítorí nàà, ikilò àti àṣotélé Pòlù àti ti Pétèrù ẹ ní ọ̀nà tó gbajúmò jù lọ tí ẹsin Kristeni sì ti yí padà. GotQuestions.org

Bí àwọn Kristèni tó jé onígbagbò nínú Bíbélì şe ya ara wọn sòtò kúrò nínú Şòòşì Róòmù, tí wọn kà sí apèyindà, wọn şàpeře ihalè ñlá kan tó lè fa ẹ̀sìn tuntun tó ń şàkóso lé lóri. Inunibini ni awon iwon ti o le ni orişirişi ni a dasilẹ ni awon orundun ti o tele.

Léyìn Àkókò Kristèni Ìjímìjì, sànmáni tuntun kan tó burú jái bèrè. Aringbungbun-ori, gegebi oro naa şe tumo si, ni akoko ti o wa laarin awon igba atijo ati ode oni, ti o si so won po, nipa titesiwaju okan, ati igbaradi fun ekeji. O foomu awon orilede lati awon Graeco-Roman olaju si awon Romano-Germanic, olaju, eyi ti maa dide jade ti awon intervening Idarudapo ti barbarism.

Ní ti işèlú, orúndún kiíní jé láti igbà işíkiri ñláñlá ti àwọn orílẹ̀-èdè àti işubú Ilẹ̀ Ọ̀ba Róòmù Íwò Oòrùn ní orúndún karún-ún [Romu şubú ní 476 láti owó awon gboguntini Jámáni]; şugbon fun itan ti alufaa o bere pelu Gregory Nla, ti o kehin ti awon baba ati akoko ti awon pòpò, ni ipari orundun kefa.

ccl.org/s/schaff/history/4_ch01.htm

Gregory Nla şişe şaaju ati lehin 600 AD (590-604). Gregory le je pe Pope akoko. ... bi o ti je eni akoko lati je 1) Bişoşbu ti Rome, 2) Ilu nla kan (lori agbegbe Romu) ati 3) Patriarch (ti Ilu Italia, fun gbogbo Iwo-oorun).

Ankerberg Theological Research Institute Page 5 ankerberg.com/Articles/_PDFArchives/roman-catholicism/RC3W1104.pdf©

Kí a tó şàyèwò diẹ lára àwọn igbàgbò àti èkó “àwọn aşáájú şòòşì ìjímìjì” wònyí pèlú àwọn ohun àmúşorò tí wọn ní gan-an şugbón tí a bá ń wá ọ̀nà láti mọ̀ ifé Ọ̀lórùn, a gbòdò jànfààní láti inú àyèwò ojú iwòye tí ó yàtò síra nípa èniyàn àti Ọ̀lórùn (tàbí ọ̀lórùn) ti àwọn Héberù àti Hèlèni (tí kí í şe Júù tàbí Kèfèrì).

Awon Hellenists, awon ero Giriki, agbaye ni opolopo awon orişa.

1. Orişa kan wa fun fere ohun gbogbo - ogun, ife, ojo irinyin; ati be be lo.
2. Awon aworan ti awon orişa won ati orişa won dabi okunrin ati obinrin.
3. Won ni awon abuda eniyan ie, ife, ikorira, ibinu ati yiyo ti igbesan ati pe ko ni ibamu, ireweşi.
4. Awon orişa won ko funni ni ilana tabi ofin fun iwa tabi iwa.

Awon Hellenists pin eniyan si awon eya meji, emi ati ara kan. Ninu eto meji yii emi ko kan ara ati pe ara ko ni nkankan lati şe pelu emi. Ni awon oro miiran, awon ise eniyan ati awon ero re, ogbon, ko ni ibatan. Nitorina, awon ise ti a şe ninu ara ko ni nkan şe pelu igbala re. Ohun ti o mo ati ero ti pinnu igbala; nitorina imo tabi Gnosticism.⁴Odikeji re je otito nipa awon ara Héberù níbi tí wón ti so ara àti okan pa po níbi tí àwọn igbòkègbodò ti ara ti nípa lóri ojo ọ̀la okan. Bóyá mímo iyàtò tó wà nínú ìrònú tó wà láàárín Gíríkì àti Júù yóò şèrànwó láti lóye àwọn létà Pòòlù.

Àwọn Gnostics Hellenists kóni pé psyche, tàbí okan, jé mímo nígbà tí ara, tàbí eran ara, jé ibi ní ti gidi. Si awon Gnostics igbala kii şe ti igbagbo tabi awon ise, bi won ti je buburu, şugbon imo tabi Logos (imo-ipari) ti ko ni anfani ninu ara ti o je buburu gbogbo.

Níwòń bí eran ara tàbí ara ti jé ibi tàbí ti ayé, láisí ilàna iwà rere kankan àti láisí ikankan lóri ayérayé tàbí igbalà, ilàna iwà híhù jé ilàna. Eyikeyi ati gbogbo awon orisi ti indulgences wa

⁴Tokasi thebiblewayonline.com - Gnosticism

itewogba, igbeyawo ti a waye ni eḡan. Paṅsaga ati ilopo ni a gba laisi ibeere, ni otito ni a se ni gbangba ni awon tempili oriṣa won.

Ṣugbón isin wà ní góngó àṣà ìbílè Gíríikì. Wón kó àwọn ilé kólófin fún òpòlòpò èyàn láti kóra jò [láti lo jòsìn] láti boriṣà kí wón sì bòwò fún àwọn olórún wón ní igbiyànjú láti rí ojú rere gbà lódò wón. [Mo fi èyí fún ọ kí o lè fi fún mi – quid pro quo] Orin kíkò, eré àti ijó ihòòhò sí àwọn olórún jé ijòsìn tí ó sì mú kí àwọn èniyàn ṣòkan. Nipa imoran Giriki ti emi, ijosin, igbala tabi ayeraye jẹ ipo ti okan pelu imo ati ogbon jẹ pataki.⁵Awon ise rere ko se pataki nitori ohunkohun ti o sele pelu ara ko se pataki. Erongba yii paapaa wa loni nigbati awon eniyan pejo ni ojo Sundee lati josin laikaju awon ise won ti ose to koja.

Èrò Gíríikì méjì nípa okàn àti ara jé àjèjì sí àwọn Júù tí wón n wò èniyàn lápapò níbi tí a ti so ara àti okàn pa pò. Ijòsìn wón [àwọn Júù àti Kristeni omolèyìn Jèhófà Olórún], nígbà tí wón kò yà kúrò lódò Olórún, jé igbésè tí n bá a niṣò tí a kò fi mó àwọn àkókò tí a yàn kalè àyàfi fún àwọn ojò àkànṣe. Iṣe isin sí Olórún ni a kò rí gégé bí ti ayé àti ijòsìn gégé bí isin. Wón jẹ ise kann. Ohun gbogbo ti jẹ imq si Juu. Olórún ki í se àkókò dié; ie, ko yapa laarin ise eniyan ati esin re.

Pèlú ipilèṣe yìi nínú iyàtò nínú irònú Gíríikì (Kèfèrì) àti Héberù (Ju) àti otító náà pé òpò àwọn Kèfèrì n yíjú sí Kristi tí òpò àwọn Júù sì n pa dà sínú èsin àwọn Júù [tí ó lè ṣàlàyé ète iwé Héberù], ó yè kó rorùn láti rí bí irònú Gíríikì se nípa lóri kíkò “àwọn bàbá ṣòṣì” náà. Ti se atunse lati inu okan Heberu Vs Greek Mind nipase Brad Scott wildbranch.org/Gkhebcia/index.html --2-10-2007

Abala 2

Àwọn Bàbá Ijò

Atele yii jẹ wiwo diẹ sii ni awon eko, awon ise ati awon itumọ ti “awon baba ijo” 100 - 476 AD. Bí ó tilẹ jé pé àwọn okúnrin wònyí kò ní imísí láti òdò Olórún, gégé bí ó ti sàbà máa n hàn kedere nínú àwọn iwé wón, bí ó ti wù kí ó rí, wón jé orísun isofúnni ṣíṣeyebíye àti ijínlè òye nípa itàn àti àwọn àṣà ijò ijímijí [tí ó lè jé tàbí tí ó lè má wà ní ìbámu pèlú èkò Kristi àti àwọn àpòsítélí.

Ti se atunse lati

www.zianet.com/maxey/reflx73.htm

Awon Baba Aposteli

Awon Baba Ijo akoko, (laarin iran meji ti awonAwon Aposteliti Kristi) peluClement ti Rome[Italy],^[2] Ignatius ti Antioku[Siria], Polycarp ti Smana[Asia Minor bayi Turkey] atiJustin Martyr of Samaria, Ni afikun, awonDidacheatiOluṣo-agutan Hermasni a maa n gbe laarin awon iwe ti awon Baba Aposteli biotilejepe awon onkowe won jẹ aimo. yo.wikipedia.org/wiki/Àwọn Bàbá_Àpòsítélí#Àwọn Bàbá_Àpòsítélí àti_ìṣé_won

Clement ti Rome (35 – 101)

Iwe re,1 Clement(c 96), ti a daako ati ki o ni opolopo ka. Clement ylo Klistiani Kolinti ton le nado hen kondopo po titojinino po go.^[2]O je leta Kristieni akoko ni ita Majemu Titun. Aṣa [Catholic] se idanimọ re bi Pope kerin ati Bishop ti Rome ati leta re so pe ase Aposteli Rome lori awon olugbo re,⁶ijo ni Korinti.

Awon eko ti Cletmet ti Rome

⁵Tokasi thebiblewayonline.com - Ara, Okan ati Emi

⁶Tokasi Ase Oloye - oju-iwe 33.

1 Clement kò, gégé bí àwọn kan ti sọ, fi idí “àwọn àṣẹ” ijo kalè. Àwọn alàgbà àti àwọn diakoni nikan ló n tóka sí, kò sì fi iyàtò sàáárín àwọn àlùfàà àti àwọn ọmọ ijo. [Àwọn itókasi rẹ fi hàn pé kò mò pé òun jẹ pòòpù.] Àmó, ó dábáá pé wíwá agbára tàbí olá nínú ijo kò bójú mu rárá, àti pé kí ẹnì kòòkan [wọn tàbí àwọn ẹlómíràn rò] rẹ tó.

peculiarpress.com/ekklesia/archive/Ekklesia70.htm

Ignatius ti Antioku

Ignatius ti Antioku (tí a tún mò sí Theophorus) (c 35-110)^[3]je akeko ti awonAposteli Johannu. ni ona lati lo si iku ajeriku re ni Rome, Ignatius ko awon leta lesese ti a ti fipamo gegebi apeere ti awoneko nipa esinti awonigba. Awon koko pataki ti a koju ninu awon leta wonyi peluecclesiology[iwadii ile ijosin gege bi ohun kan funrarare], awonawon sakramenti ⁷[ami ti o han ti otito alaihan], ipa tiawon Bishop, atiOjo isimi ti Bibeli.^[4]Oun ni ekeji lehin Klementi ti o menukan awon leta Paulu.^[2][Sakiyesi pe ko dabi pe ekọ alufaa tabi awon sakramenti ni ipilese eyikeyi ti Bibeli].

yo.wikipedia.org/wiki/Ignatius_of_Antiokù

Ó jọ pé ẹrì kan wà pé sàájú ọdún 150 Sànmáni Tiwa, ọpọ àwọn alàgbà ló wà nínú àwọn sọ̀sì. “Ó dájú pé ó fidí rẹ̀ múlẹ̀ pé láàárín 100 sí 150 péré, àwọn alàgbà àti àwọn diakoni n darí ijo ní gbogbogbò láìsì iyàtò láàárín alàgbà tàbí bíşòbù.”Ijoba ayérayé, FW Mattox, p. 62

Ilana akoso ati Aṣẹ“Lehin ojo-ori Apositeli (ti pari ni nnkan bii AD 100), ile ijosin naa yara di ipo alase ati ase die sii. Nitorinaa, ni ibere orundun keji, asaaju ijo bere lati yipada si nkan ti o jora si ijoba ilu Romu. Awon leta Ignatian (CA AD 110) ni gbogbogbo ti a ro pe o je tooto, o tenumo lori pipin ti bishopric ati presbytery ati ase oja ti bisoobu, ti o lo debi lati se afiwe bisoobu pelu Kristi funra Re.

Lakoko ti ko si ase nitooto fun ase iyasoto ati ifipabanilopo fun awon oludari ile ijosin, ko pe lehin iku Aposteli ti o kehin ti eniyan ro pe lonakona. Ni kedere Pòlù n lo alàgbà (Gírìkì, presbuteros, arúgbó kan), bíşòbù (Gírìkì, episkopos, alábòòjútó tàbí alágbátó), àti pásitò (Gírìkì, poimen, olùşò àgùntàn) nínú Májèmú Tuntun ní pàsípàarò nínú Işe 20:17-28. Síwájú sí i, Pòlù kò fi irú olá-àşe ti ayé lówó sí ipa yii. Àwọn alàgbà gbódò jẹ iránşé ijo, kí wón máa şo agbo eran pelú isora, kí wón máa bójú tó àwọn ipadé, kí wón sì máa fi ogbon tí wón n ri gbà pelú ojo ogbó sílò.

[Akiyesi: Awon iranşe lo ase oluwa. Awon alagba, gege bi iranşe, lo ase Kristi ni ibamu pelu awon ilana Bibeli. Eyikeyi ibeere tabi itosona ti kii se lati inu iwe-mimo je ase ti ara eni kii se awon oluwa.]

Awon ekọ ti Ignatius

a. Beşe gégé, ẹ jẹ kí gbogbo eniyan bówò fun awon diakoni gégé bí yíyan Jészù Kristi, àti bíşòbù gégé bí Jészù Kristi, ẹnì tí í se Ọmọ Baba, àti àwọn olórí gégé bí igbimò Sànhédírín ti Olórún, àti àpéjọ àwọn àpósítélì. Yato si awon wonyi, ko si Ijo" (Ignatius si Thrallians III). Ignatius tun sọ pe ko si işe-şise Kristiani ti o wulo laisi ikopa tabi itewogba ti Bishop: "Nitori, niwon igba ti enyin ba wa labẹ Bishop (Polybius ninu oran yii) gege bi Jesu Kristi, enyin farahan si mi lati gbe kii se gegẹbi awon eniyan, şugbon gege bi Jesu Kristi, ti o ku fun wa, o le yo kuro lowo ikú

⁷Tokasi thebiblewayonline.com - Awon sakramenti.

re. Nítorí náà, ó pondandan pé, gégé bí èyin ti n se nitòótó, bèè ni láisi bíşòòbù, kí èyin má se se ohunkóhun, şugbón kí èyin pèlú wà ní iteřiba fun àwón agbààgbà, gégé bí aposteli Jesu Kristi.” (Ignatius to the Thrallians II, itenumò kún un).

"Je ki a kà eyi ni Eucharist ti o ye, eyiti o je [ti a nse abojuto] boya nipase Bishop, tabi nipase eniti o ti fi i le ... Ko se ofin laisi Bishop boya lati se baptisi tabi lati se ayeşe ajo-ife ..." (Ignatius si awon Smyrnaeans VIII). patakipress.com/index_main.htm

- b. Ignatius je bíşòòbù (presbyter, pásítò) ti şòòşì ní Ántiókù tí ó yà á sòtò gégé bí aşáájú ònà àti episcopate. Jálè létà mètèèta wònyí, Ignatius kòwé nípa bíşòòbù (ikankan), àwón aşáájú-ònà, àti àwón diakoni, ní títenu mó ọn pé kí a bówò fun wón kí a si şègboràn sí wón. Ó fi bíşòòbù dógba pèlú “Olúwa funra re” (L. Éfèsù 6:1; L.Mag 6:1; L.Tra 2:1); presbyter náà sí “igbimò àwón àpòsítèlì” (L.Mag 6:1; L.Tra 2:2); àti àwón diakoni sí àwón iránşe Kristi funra re (L.Mag 6:1) tabi sí “àwón ohun ijinlè Jesús Kristi” (L.Tra 2:3). Ó paşe fun ijo “látì se ní ibámu pèlú èrò inú ti bíşòòbù” (L. Éfèsù 4:1), àti “má se ohunkóhun láisi bíşòòbù àti àwón aşáájú-ònà” (L.Mag 7:1; cf L.Tra 2:2). Ó dàbí eni pé ó fi agbára nlá fun àdúra bíşòòbù (L.Éfèsù 5:2), ó tilè dàmòràn pé bíşòòbù ní látì bèrù (L.Éfé 6:1). Si iyi re, Ignatius ko pe fun iru igboràn si ara re, şugbón lehinna kii se bişoşbu ti awon ilu wonyi. Sibesibe, Ignatius gbé emi irèlè délèdèlè pèlú àwón gbólòhùn bíi “Mo şeşe bèrè sí í di omò èyin” (L. Éfèsù 3:1); "Emi ko mo boya Mo ye." (L.Tra 4:2)

Yi iro wipe kristeni ni o wa "ko lati se ohunkohun lai awon Bishop (ati awon presbyters) èrò je paapa irira. "Laisi awon wonyi (bishop, presbyters, diakoni)," o Levin. "Ko si egbe le wa ni a npe ni ijo" (L.Tra 3: 1). peculiarpress.com/ekkleisia/archive/Ekklesia80.htm

Polycarp ti Smana

Polycarp ti Smana (c 69- ca. 155) je aKristiani BishoptiSiminà(bayiİzmirni Tòki). A kòwé re pé “Ó ti je omò èyin Jòhànù.” Awon aşayan fun John yi ni;Johanu omò Sebedeti aşı bojuwo bi onkowe ti Ihinrere kerin, tabiJohn Presbyter(Adágún 1912). Awon onigbawi aşı teleEusebiusni ntenumo wipe asopo Aposteli ti Polycarp wà pèlúJohannu Ajihinrere, ati pe Johannu yii, onkowe ti awonIhinrere ti Johannu, je bakan náà pèlú Apòsítèlì Jòhànù. Polycarp, 155, gbiyanju ati kuna lati yi padaAnicetus, Bíşòòbù ti Róòmù, látì je kí Ìwò Oòrùn şayeye Ojò Ajinde [ti a yàwòràn látì inú èşin kèfèrì tí wón ti n se ní Nímíródù kété léyìn ikún-omi náà. christiananswers.net/q-eden/edn-t020.html.] on 14 Nisan, bi ni East. O ko imoran Pope pe Ila-oorun lo ojo Oorun. Ni odun 155, awon ara Simeri beere pé kí wón pa Polycarp gégé bí Kristeni, ó si kú.ajeriku. wikipedia.org/wiki/Church_Baba

Awon ekò ti Polycarp

TÓ se kedere pé Bíbèlì funra re n lo awon orò Giriki náà episkopē (aşó, oluşó, alábòójútó, bíşòòbù) àti prebuteros (alàgbà, presbyter) lónà yiyatò. Ko si paapaa itoka ti ekò awon aposteli fun işakoso okunrin kan (Bişoşbu) ti ijo koşkan, je ki o je odindi ilu tabi agbegbe nikan. Sibè, monoepiscopate [bíşòòbù kan soşo] jáde ní orundún keji, Polycarp si je okan lara awon alákòoso ilú yen. Jakejado awon leta meje ti o je otitò, ti o ti koja, Ignatius ti Antioku tun [ly] ya episkopē kuro lati awon prebuteros, o pe wón leşeşe, awon "awon alakoso" Olorun (oikonomos, chamberlain, bálè, ati iriju), ati orò ilu ti a lo si Erastus ni Romu 16:23; àti “àwón olùrànlówó”

(paredroi, ọ̀rọ̀ kan tí a kò lò nínú Májẹ̀mú Tuntun). Èrò yíí pé àwọn alàgbà jẹ olùrànlọ́wọ̀ fún bíṣọ̀bù kò ní ipilẹ̀ kankan nínú Ìwé Mímó. Ninu ami iyasọtọ̀ ti Roman [Catholic] ti Kristiẹ̀niti, presbytery morphed sinu oyè alufa bi a specialized kilasi ti intermediaries ootoo ni aṣẹ lati se akoso sacramenti (baptisi, communion, ati be be lo) ni dípò ti Bishop. Èyí pèlú kò ní ipilẹ̀ kankan nínú Ìwé Mímó, níbi tí a ti n pe gbogbo Kristeni ní àlùfàà.

Àwọn ọ̀gbógi nínú àwọn sọ̀sì Kátólíkì, Anglican, àti Ọ̀tódò̀sì ọ̀de ọ̀nì maa n lo àwọn lẹ̀tá Ignatius gégé bí àwọn ọ̀rọ̀ èrì láti fi dá ètọ̀ monoepiscopate àti pòòpù láre. Polycarp ni a tun lo gegebi ona asopo pataki kan ninu eko ti itelurun awon aposteli, eyiti o ni imoran pe ase wa ninu awon bisoobu nitori pq ti a ko fo nipase iyasile pada si awon apositeli funraawon.peculiarpress.com/ekkleisia/archive/Ekklesia88.htm

Justin Martyr 100 - 165

JustinKeferi ni, ṣugbọ̀n a bi ni Samaria, nitosi kanga Jakabu. Ó gbódò ti kékòọ̀ dáadáa: ó ti rin irin àjò lọ̀ lópòlópò, ó si dà bíí pé ó jẹ̀ èyàn tó n gbádùn èkúnréré. Lẹ́hin igbiyanju gbogbo awon ona ṣiṣe miiran, awon itowo giga re ati awon iwoye ti o ti mo je ki o je omọ-ehin Socrates ati Plato.

ccel.org/ccel/schaff/anf01.viii.i.html

Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ awon ojobon gba pe Justin je oro-oro, idamu, aisedeede ati nigbagbogbo ko ni idaniloju ninu awon ariyanjiyan re. Sibesibe, o je eni pataki ninu itan Ijo. Fun u Kristiẹ̀niti je "ni imo-jinle, imoye otito, ati, ni ise, ofin titun ti igbesi aye mimo ati iku. Earlychurc.org.uk/justin.php

"Sunday je ojo ti gbogbo wa se apejo gbogbogbo wa, nitori o je ojo akoko ti Olorun, ti o ti se iyipada ninu okunkun ati oro, ti se aiye; ati Jesu Kristi Olugbala wa ni ojo kanna ti jinde kuro ninu oku.

“Gbogbo awon ti ngbe ni ilu tabi ni awon orile-ede pejo si ibi kan, a si ka awon iranti awon aposteli tabi awon iwe awon woli, niwon igba ti akoko ba fe; lehinna, nigbati oluka naa ba ti pari, aare [ti a ro pe o je okan ninu awon alagba ti a yan lati se alaga apejo] nfi enu so, ati gbaniyanju lati safarawe gbogbo awon nkan wonyi, nigba ti a ba gbadura, ki a si dide, ki a si dide papo, ki a si dide ki a gbadura, ki a si dide papo. pari, akara ati oti-waini ati omi ni a mu wa, ati pe bakanna ni Aare se adura ati idupe, gege bi agbara re, awon eniyan si dahun pe Amin (Ede Heberu - be be); iwè eyi ti o je fun idarigi esè, ati fun atunbi, ati eni ti o wa laaye gegé bí Kristi ti pa á lase.

Awon ti o dara lati se, ti won si fe, fun won ni ohun ti olukuluku ro pe o ye; ati ohun ti a kojo ni a fi silẹ̀ pelu alaga lati toju awon ti o nilo:

1. orukan
2. awon opo
3. aisan
4. eyikeyi miiran ti o fe,
5. awon ti o wa ni ide ati
6. alejo ti o n gbe laarin wa

AKIYESI: Gbogbo fifunni won je fun awon elomiran kii se fun ara won.

Iku Re

Wón mú Justin àti àwọn ẹni mínmọ míràn, wón sì mú wá síwájú aláakòso ilú Róòmù, [òṣìṣẹ̀ ìjọba Róòmù kan tó ní gbogbo ọlá àṣẹ̀ láti dáàbò bo Róòmù àti àgbègbè tó wà ní nńkan bí ọgórùn-ún [100] kilómítà] tí orúkọ rẹ̀ ní jẹ̀ Rusticus. Bí wón ṣe dúró níwájú ìjókòó ìdájó, Rusticus alábòójútó sọ fún Justin pé: “Ju gbogbo rẹ̀ lẹ̀, ní ìgbàgbọ̀ nínú àwọn ọlórùn, kí o sì ṣègbọ̀ràn sí àwọn olú ọ̀ba.” Justin sọ pé: “A kò lè fẹ̀sùn kàn wá tàbí dá wa lẹ̀bí fún ṣíṣègbọ̀ràn sí àwọn àṣẹ̀ Olùgbàlà wa, Jésù Kristi.”

Rusticus sọ pe: "O jẹ Onigbagbo, lehinna?" Justin sọ pe "Beeni, Emi ni."

Alakoso naa sọ fun Justin pe: "A pe ọ ni eniyan ti o teriba o si ro pe o mo ohun ti ẹko otito. Gbo: ti o ba jẹ pe a na ọ ati ti a be ọ, ẹ o da ọ loju pe iwọ yoo lo si orun?" Justin sọ pé: “Mo nírètí pé ẹni yóò wọ ilé Ọlórùn bí mo bá jìyà lónà yẹn. Nítorí mo mò pé ojù rere Ọlórùn wà ní ìpamọ̀ títí dé ọ̀pin gbogbo ayé fún gbogbo àwọn tí wón ti gbé ìgbé ayé rere.”

Alakoso Rusticus sọ pe: "Se o ni imoran pe iwọ yoo lo soke orun lati gba awon ere ti o ye?" Justin sọ pe: "Kii se imoran ti Mo ni; o jẹ ohun ti Mo mo daradara ati pe o ni idaniloju julọ."

Alakoso Rusticus sọ pe: "Nisisiyi jẹ ki a wa si aaye ti o wa ni ariyanjiyan, eyiti o jẹ pataki ati ni kiakia. Pejo ni ayika lehinna ati pelu isokan kan rubo si awon orisa." Justin sọ pé: “Kò sí ẹni tí ó ní èrò rere tí yóò yà kúrò nínú ìjọ̀sìn tòótó sínú ìjọ̀sìn èké.”

Alakoso Rusticus sọ pe: “Ti o ko ba se gege bi a ti pase fun ọ iwọ yoo jẹ ijiya laisi aanu.” Justin sọ pé: "A ni ireti lati jiya ijiya nitori Oluwa wa Jesu Kristi, ati ki o wa ni fipamọ. Nitori eyi yoo mu igbala ati igbekele wa bi a duro niwaju awon die eru ati gbogbo idajo-ijoko ti Oluwa ati Olugbala." Omiran tun wi pé: “Se ohun ti o ba fe. Kristeni ni wa; a ki i rubo si orisa.”

Ọ̀gágun Rusticus kẹ̀de ìdájó, ó ní: “È jẹ́ kí àwọn tí wón kò láti rúbọ̀ sí àwọn ọlórùn, tí wón sì ṣègbọ̀ràn sí àṣẹ̀ olú ọ̀ba, kí wón ná ń, kí wón sì mú wón lẹ̀ láti jìyà ìpàniyàn ní ìbámu pẹ̀lú ilàna àwọn ọ̀fin.” Ti nfi ogo fun Ọlórùn, awon ajeriku mimọ jade lo si ibi ti o mo. Wón bé wón lórí, wón sì mú ẹ̀rí ikú ajẹ̀ríkú wón ṣe ní jìjẹ̀wọ̀ ìgbàgbọ̀ wón nínú Olùgbàlà wón.

atholicradiodramas.com/Saints_Works_H_thru_J/justine_martyr_i_have_accepted_the_true_doc_trines.htm

Hippolytus ti Rome

Hippolytus(c. 170 - c. 236) jẹ ọkan ninu awon onkowe ti o se pataki julọ ni kutukutu. Ijo. Hippolytus a bi nigba keji idaji awon 2nd orundun, jasi ni Rome. Photiusse apejuwe re ninu Bibliotheca re (cod. 121) [imo ofe Byzantine akoko] gegebi omo-ehin ti Irenaeus, ti a wi lati wa ni a omo-ehin ti Polycarp.

wikipedia.org/wiki/Hippolytus_of_Rome#Life

Awon ẹko ti Hippolytus: Nwon o si ko baptisi awon omo kekere. Ati pe ti won ba le dahun fun ara won, je ki won dahun. Sugbon ti won ko ba le, je ki awon obi won dahun tabi enikan lati idile won. Ati nigbamii ti won yoo baptisi awon agbalagba; ati ki o kehin awon obirin. (Itan Apositeli 21.3-5) <http://www.orlutheran.com/html/baptevaid.html> [Nipa bibere idahun, koda bi elomii ba tie je odo

tàbí tí kò lè ní agbára irònú, ó nílò ìmò diẹ tàbí ìgbàgbò èṣè, àbájáde rẹ àti àìní fún idárijì àyàfi bí ìribòmi ikókó bá jẹ ààtò kan lásán.]

Ònà tí wón gbà ṣeribòmi fún òrúndún kííni—ó kéré tán òrúndún kejilá—jẹ ìribòmi. Ati niti baptisi, baptisi ni ọna yii: Nigbati o ti sọ gbogbo nkan wọnyi, baptisi ni oruko Baba, ati ti Ọmọ, ati ti Ẹmi Mímọ, ninu omi iye [ti nṣàn tabi omi gbigbe] Ṣugbọn bi iwọ ko ba ni omi iye, ṣe baptisi sinu omi miiran; ati pe bi iwọ ko ba le ṣe bẹ ninu omi tutu, ṣe bẹ ni gbigbona.

yo.wikipedia.org/wiki/Aspersion

Hippolytus ṣe àtòkò líle koko bí àwọn ipò ijọ tí ń dàgbà sí i. Ijọba ayérayé, FW Mattox p. 203

Awon baba Giriki

Irenaeus of Lyons

Irenaeus, (bi. 2nd orundun; d. opin 2nd/ibere ti 3rd orundun) je Bishop ti Lugdunum ninu Gaul, ti o je bayi Lyons, France. Re kiko wa formative ni ibere idagbasoke ti Kristiani eko nipa esin. O je ohun akiyesi ni kutukutu Onigbagbo aforiji. O tun je omọ-ehin Polycarp, ti a wi lati wa ni a omọ-ehin ti Johannu Ajihinrere. Awon Oluṣo-agutan Hermas (orundun keji) je olokiki ni ile ijosin akoko ati paapaa gberoiwe-mimonipa die ninu awon ti tete Awon baba ijo, bi eleyi Irenaeus. Won ko o ni Roomu, lede Giriki. Oluṣo-agutan naa ni ase nla ni awon orundun keji ati keja.

Iwe re ti o mo julọ, *Lodi si eke* (c 180) enumerated heresies ati ki o kolu won. Irenaeus kowe pe ona kan soṣo fun awon Kristeni lati pa isokan mo ni pe ki won fi irele tewo gba ola ase ekọ kan soṣo—iyen awon igbimọ alakoso ijo.^[2] [Isokan nipa ase dipo isokan ninu Kristi.] Irenaeus ni eni akoko to damoran pe ki won tewo gba gbogbo awon ihin rere merin gega bi iwe mimọ.

Ekọ ti Irenaeus of Lyons Nitiri o wa lati gba gbogbo eniyan la nipase ara re—gbogbo re ni mo wi, eni ti a tipase re bi atunbi fun Olorun—awon omọ owọ, awon omode, awon odọ, awon odokunrin ati agba. (Lodi si eke II.22.4)

orlutheran.com/html/baptevid.html

Clement ti Alexandria

Clement ti Alekisandiria (Titus Flavius Clemens) (c.150-211/216), je omọ ijo akoko ti Ijo Alekisandiria lati je ju oruko lo, ati okan ninu awon oluko re ti o lokiki julọ. O so awon asa jinle ogbon ori Giriki po mo ekọ Kristeni, o si moyi *reagnosis*.⁸ O si ni idagbasoke a Christian Platonism.^[2] Awon aringbungbun Erongba ni Yii ti Foomu. Eda tooto kan soṣo naa ni a da le lori awon fomu, ayérayé, àilè yí padà, awon orisi pipé, ninu eyi ti awon ohun kan pato ti ori je eda aipe. Meyikeyi awon ero Plato ni bayi awon eroja ti o wa titi ti Catholic/Protestant Kristi eni. Bikeferini niwaju won, awon Kristeni loye Awon fomu Platonici bi Olorun's ero. wikipedia.org/wiki/Clement_of_Alexandria ati wiki/Platonism

Gnosticism (**Giriki**: iwonba, imo) atorunwa lawon eeyanawon okanidekun ni aohun elo ayeti a seda nipase olurun alaipe, ... naa Abrahamu olurun, ati pe o je iyato pelu nkan ti o ga julọ, ti a toka si nipase awon ofin pupo.

⁸Tokasi thebiblewayonline.com - Gnosticism.

yo.wikipedia.org/wiki/Gnosticism

Gnosticism Wón ló ó fún onírúurú èya Kristèni àkókòbèrè tí wón sọ pé ìmò tààràtà ti ara ẹni kọjá Ìhìn Rere tàbí ipò ipò Ìjọ. etymonline.com/index.php?l=g&p=7

Èka Gnostic ti Kristiẹniti ti o farahan ni ọrundun keji ẹ ẹ ẹ ẹ ami iyasọto ti ara ẹni ti nikan, ni siso pe Jesu kọja Imọ “aṣiri” pẹlu awọn ọmọ-ẹhin kan, paapaa julọ. Maria Magdalene ati Thomas. Wón ní ìgbàlà wá kíkì nípasẹ̀ ìpilẹ̀ṣẹ̀—nìgbà mírán tí ó ní í ẹ pẹ̀lú àwọn ààtò àrà ọ̀tò.

peculiarpress.com/ekkleisia/archive/Ekklesia67.htm

Origin ti Alexandria

Origen, tabi Origen Adamantius (c185- c254) je ohun Kristiani teteomowe ati ẹlẹkọọ isin. Gegebi aṣa, o je eya Egipti^[5] ti o kọ ni Alexandria, soji Ile-iwe Catechetical, nibiti Clement ti kọ ẹkọ. Bónbà Alẹkísándíríà kókó ti Origen léyìn, àmọ léyìn náà, wón lé e kúrò nítorí pé wón yàn án láísí iyònda baba nlá. O si relocated si Kesarea Maritima o si kú nibẹ^[6] léyìn tí wón ti fiyà je wón nígbà inúnibini.

Ní lílo ìmò Héberù tó ní, ó mú àtúnṣe kan jáde Septuagint.^[2] Ó kọ àlàyé lóri gbogbo iwé Bíbélí.^[2] Ni Peri Archon (Awọn Ilana akọkọ), o ẹ afihan iṣafihan imọ-ọrọ akọkọ ti ẹkọ Kristiani.^[2] Ó tùmọ ẹṣe Ìwé Mímó lónà àpẹjúwe, ó sì fi ara rẹ hàn gégé bí Sítòiki, Neo-Pythagorean, àti Platonic.^[2] Bi Plotinus, ó kòwé pé ọkàn n kọjá lọ ní àwọn ipele tí ó tẹ lé e ẹ ẹ ẹ ẹ didára-ẹni gégé bí ẹniyàn àti léyìn ikú, níkeyìn dé ọdọ Ọlọrun.^[2] Ó rò pé àwọn ẹmí ẹsù tiẹ tún wà pẹ̀lú Ọlọrun. Fun Origen, Ọlọrun kii ẹ Yáhwèşugbọn awọn Ilana akọkọ, ati Kristi, awọn Logos, je abẹ ẹ fun u.^[2] Re iwo ti a akoso agbasomode be ninu awọn Metalọkan, ìgbà kúkúró ti ọrọ, “iwáláàyè ọpọlọpọ iwáláàyè ti ọkàn,” àti “imúpadàbòsípò àgbàyanu tí ó tẹ lé e” ni a polongo.anathemani 6th orundun.^{[7][8]}

yo.wikipedia.org/wiki/Origen

Èkọ ti Origen: Mo máa n lo àkókò yí láti jíròrò ohun kan tí àwọn ará wa sáà maa n béèrè nípa rẹ. Awọn ọmọde ti wa ni baptisi fun idariji ẹṣe. Ninu awọn iru wo? Tabi nigbawo ni wón ẹ? Şugbón níwón ìgbà tí “Kò sí ẹni tí a yàgò fún àbààwón,” ẹnikan mú àbàwón náà kúrò nípasẹ̀ ohun ìjìnlẹ̀ ìjìnlẹ̀ ìribọmi. Fun idi eyi, awọn ọmọ ikoko ti wa ni baptisi. Nitoripe, Bikosepe a fi omi ati Emi bi enia, ko le wonu ijoba orun. (Homily lori Luku 14:5).

orlutheran.com/html/baptevid.html

Anthony Nla

Anthony (c 251 – 356 tun mo bi Baba ti Gbogbo Monks) je lati Egipti, a oguna olori laarin awọn Awọn baba aginjù. O ti wa ni se ni ọpọlọpọ awọn ijo lori re ẹsẹ ọjọ: 17 Oşu Kinininu awọn Eastern Atijo Ijoati Western ijo; ati Tobit 22, (Oşu Keta ọjọ 30) ninu Coptic Orthodox Church ati awọn Coptic Catholic Church. [Coptic- A ariwa Afro-Asiaticede sọ ni Egipti titi di o kere ju ọgọrun ọdun ketadilogun.]

wikipedia.org/wiki/Anthony_the_Great

Awon baba Latin

Tertullian

Quintus Septimius Florens Tertullianus (c 160 - c 225), ẹniti o yipada si Kristiẹniti ғаaju ọdun 197, ẹ ọlukowe ti o ni itara ti aforiji, imọ-jinlẹ, ariyanjiyan ati awon işe ascetic.^[13]Qmọ balogun ọrun Romu kan ni. Won ti pe e ni “baba isin Kristeni Latin.”

wikipedia.org/wiki/Tertullian#cite_note-2

(Economou, 2007, p. 22)

Tertullian tako awon ẹkọ Kristeni tó n gbé yẹ wòeke, şugbón nígbà tó yá, won tẹwọ gba awon ojú iwọye pé awon funra won wá di ẹni tí a kà sí aládaámọ. O ko awon iwe meta ni Giriki ati pe o ẹ onkọwe nla akọkọ ti Latin Kristiẹniti, bayi ni igba miiran mo bi awon "Baba ti awon Latin Church."^[14]Ó dájú pé ó ẹ agbejọrò ní Róòmù.^[15]Won so pe o ti se agbekale ọrọ Latin “trinitas” pelu iyi si Olorun (Metalokan) si awon Christian fokabulari^[16](şugbon Teofilu ti Antioku(c115 - c183) ti ko tele nipa “Metalokan, ti Olorun, ati Oro Re, ati ogbon Re”, eyiti o jora şugbon kii se aami si awon ọrọ Metalokan),^[17]ki o si tun jasi awon agbekale "meta Eniyan, okan nkan" bi awon Latin "tresEniyan,ati Substantia"(ara lati awon Giriki Koine "treisHypostases,Homoousios"), ati pelu awon ọrọ naa "vetus testamentum" (Majemu Laelae) ati "novum testamentum" (Majemu Titun).

Ninu tire *Apologeticus*, oun ni onkọwé èdè Latin akókó tí ó toótun ẹsin Kristeni gegé bí “vera religio” [ẹsin toótó], ó si so ẹsin Ilẹ Oba Róòmù igbàani ati awon isin miiran tí a tẹwọ gba sí ipò “awon ohun asan” lasan. Lilo re ti “ofin ti igbagbo” dabi enipe Tertullian lo si awon agbekale pato ti ẹko [(De praescriptione, xiii).] Pelu igbega ti ilana ati sacramentalism, irubo ilana ti wa ni wiwo bi o se pataki pupo si ona eniyan si Olorun. Ohun ti a ti wi, ati bi o ti so; ohun ti a se, ati bi o ti se ... ati nigba ati nibo ati nipase ẹniti ... gbogbo mu lori awon pataki, pelu eyikeyi iyapa ohunkohun ti o mu ohun fere ese ibawi lati "awon agbara ijo ti o ẹ." Wikipedia.org/wiki/Tertullian [Apepe kan ni to so "ni oruko Jesu"⁹ti a lo ni opin opolopo awon adura dabi pe o ti wa ni lilo opolopo awon ogorun odun lehin ti a ti fi idi ijosin mulẹ pelu dide ti awon ilana ilana.] yo.wikipedia.org/wiki/Church_Fathers

Tertullian ati Hippolytus ni “awon okunrin mejì kan soşo tí won ta yo lenu tí won tako agbara nla bisọpọ Róòmù. Ijoba ayeraye, FW Mattox p. 203

Igbamiiran ni aye, Tertullian darapo awon Montanists, [awon ifihan ti o taara lati ọdọ Emi Mimo, lati soşo bi awon enu enu palolo ti aturunwa ati so ninu awon iran ayọ] ẹya isin aládaámọ kan tí ó fa idàámú okan re.^[13]

yo.wikipedia.org/wiki/Church_Fathers

Tertullianmu wiwo [nipa iwe-mimo] pe “ohun ti a ko gba laaye laaye ni eewo.” Ni awon ọrọ miiran, ti Iwe Mimo ba dake nitooto nipa ohun kan, lehinna eyi ti won ẹ otito, patapata ati ipalolo patapata ẹ eewo lailai. Awon miiran ti ojo re, sibesibe, so gegẹ bi igboya, “ohun ti a ko leewo ni a gba laaye larowoto.” Oju-iwoye ti o lodi si, nitorina, ni: ti Olorun ko ba so nkankan nipa re, lehinna Oun ko gbodo ni nkankan si i. Nipa bayii, o ye ki a yonda fun awon eniyan Re. ... [O ju egberun odun lehinna] Luther ati Zwingli tun se iwon lori oran yii. Awon igbehin tenumo pe

⁹Tokasi thebiblewayonline.com - Ni Oruko Jesu

ohunkohun “ko ti paṣe tabi kōni ninu Majemu Titun ye ki o ko silẹ lainidi,” lakoko ti Luther gba oju-iwoye ti o lodi si - “Ohun ti ko lodi si Iwe-mimọ je fun Iwe-mimọ ati Iwe Mimọ fun re.” ... Ṣugbọn ipalọlọ gidi ti Bibeli¹⁰(nibiti Ọlorun ti so ni otitọ pe ko si nkankan ni ọna kan tabi ekeji nipa nkan) kii se eewọ tabi gba laaye.

ASIRI nipase Al MaxeyOro #401, Okudu 30, 2009 lati
wikisource.org/wiki/

Awon
AnteNicene/Iwon_III/Aforiji/The_Chaplet,_tabi_De_Corona/Chapter_II

baba

Die ninu Awon eko ati Awon ise ti Tertullian

Ilana Igbagbo- A le so pe Tertullian n lo orọ yii nigbagbogbo, ati nipase o tumo si ni bayi asa atowodowo ti a fi lele ninu Soosi, ni bayi Iwe Mimọ funraawon, ati, boya, ilana ilana eko ti o daju. Nigba ti ko si nibikibi ti o fun ni atoko ti awon iwe-mimọ, o pin won si ona meji o si pe won ni ohun-elo ati majemu.
yo.wikipedia.org/wiki/Tertullian

Nkan bi 1200 si 1300 odun leyin naa nitori atunse ti Igbimọ Trent (1545 – 1563) pe ti Poupu Paul Keta pe pinnu pe “awon asa ibile ti awon igbimọ ati awon baba nla soosi gbé kalẹ je olá ase ti o dogba pelu ti Iwe Mimọ.” Ijoba ayeraye, FW Mattox, p. 291

Agbereati Awon apaniyanko gbodo gba sinu ijo ni eyikeyi ayidayida. Ni de pudicitia, Tertullian da Pope lebi Callixtus Ifun jije ki iru awon eni beere wole nigba ti won ba fi ironupiwada han.

yo.wikipedia.org/wiki/Tertullian

Cyprian ti Carthage

Cyprian (Thascius Caecilius Cyprianus) je Bishopti Carthageati ohun pataki ni kutukutu Kristianionkwe. O ti see bi ni ibere ti awon 3rd orundun ni Ariwa Afirika, boya ni Carthage, nibiti o ti gba kilasika ti o dara julo (keferi) eko. Lehin iyipada si Kristiṅeni, o di Bishop (249) o si ku nikhin aajeriku (Osu Kesan Ojo 14,258) ni Carthage.

Awon eko ti Cyprian

Nipa ohun ti o nii se pelu oran awon omọ ikoko: Iwo [Fidus] so pe ko ye ki won se baptisi laarin ojo keji tabi keta lehin ibimọ won, pe ofin ikola atijo gbodo wa ni akiyesi, ati pe iwo ko ro pe enikan ye ki o baptisi ati so di mimọ laarin ojo kejo lehin ibimọ re. Ninu igbimọ wa o dabi enipe si wa jina bibekọ. Ko si enikan ti o gba eko ti o ro pe o ye ki o gba. Dipo, gbogbo wa se idajo pe aanu ati oore-ofe Ọlorun ye ki o se fun enikeni ti a bi (Awon leta 64: 2 [AD 253]).
Ricklobs.blogspot.com/2009/03/church-fathers-on-infant-baptism.html

Ambrose

Ambrose (337/340 – 397) je Gomina Aemilia-Liguria ni ariwa Italy. Ni odun 374 Bishop ti Milan, Auxentius, ohun Arian, ku, ati awon Arians laya awonitelera. Ambrose lo si ile ijosin nibiti idibo yoo waye, lati se idiwo ariwo, eyiti o see se. Adiresi re ni idilowo nipase ipe kan "Ambrose, Bishop!" Lákòkò, ó fi taratara kọ ofiisi naa, eyi ti kò múra sílẹ lónàkòná nitori pé kò se iribomi beere ni kò gba idalékò. eko nipa esinsugbọn, nigbati o gba leta kan lati odo Emperor ti o yin iyin

¹⁰Tokasi thebiblewayonline.com - Idakeje ti Iwe Mimọ.

ti o ye ti Rome ti o yan awon eni-koŋkan ti o han gbangba pe o ye fun awon ipo mimo, laarin ose kan o ti se baptisi, ti yan ati fi sii daradara bi Bishop ti Milan.

A ka Ambrose nipase Soosi Catholic bi o kan ninu atileba merinonisegun ti Ijo. Awon miiran wa Saint Augustine, Jerome Saint, ati Pope Gregory I. O ti se akiyesi pe eko esin Ambrose ni ipa pataki nipase ti Orije.

O fi imo yi silo gegere bi oniwaasu, ni pipa afiyesi si ni pataki lori itumò Majemu Laelae, awon agbara asoye si wu u lori Augustine of Hippo, aropo re emi, ti iyipada ti a iranwo nipa Ambrose's siwaasu.

Augustine

Augustine (354 – 430) ti gba ikekoko lati je oluko ati oye. Iwe kika re ti fereje je iyasoto si awon onkowe Latin. O ni itara nla fun Cicero o si se ipo re ju gbogbo awon onkowe atijo miiran lo.

Lakoko awon odun isaaju re o rii awon eko ti Manichean, [awon ijoba ayeraye meji, o kan ti imole labe Olorun ati ekeji ti okunkun labe emi esu] lati ni ibajora nla si awon ti Gnosticism.

Lekin odun mejo o bu kuro ninu egbe ti nlo si Neo-platonism [isansa rere ni orisun ibi (ikoko boni), ati pe aisi rere yi wa lati inu esu eniyan]. Nigba to pe omo odun metadinlogbon [27], o di "Kristian" sugbon ki i se pe o kan n kekoko Bibeli. Bi o ti wu ki o ri, bi o ti n dagba to, o tubo n te siwaju si idari Bibeli ti o si jinnasi imo ogbon ori. Nigbagbogbo, won dapọ ti n mu awon aisedeede wa.

"Ism's"

Calvinism, REW

Die ninu awon ero ati awon Igbagbo ti Augustine

1. Definition ti ibi

Olorun je ayeraye ko le yipada. Oun ni ohun ti o dara julo. Eyikeyi gbigbe lati odo Olorun je buburu. Oore-ofe Olorun nikan ni o le pa eniyan mo kuro ninu ese. Yiyi ti ara eni dipo Olorun je koko ti ese.

2. Orisun Ibi

"Kilode ti ibi yoo fi wa ni agbaye ti a sedita lati inu asan nipase Eda ti o dara ati pe o ni agbara gbogbo?" (McGiffert, Itan ti Ero Onigbagbo, 1933, p.89). Ibi ni itesi gbogbo awon ohun ti a sedita lati tun pada sinu asan ninu eyiti won ti wa. Ki i se Olorun lo fa ese, amo o fayede gba a.

3. Ipilase Ese (Lapapo Idibaje Ajogunba)

Botilejepe Augustine ko gbagbo pe Olorun ni iduro fun ese, o gba awon asa Katoliki ati eko ti Ese atileba.

4. Ife Ofẹ

Eyan jogun eda iwa ibaje latodo Adamu, eyi si wa di ohun to n sunni desu. Awon okunrin ni ominira ife-inu sugbon ko le yan Olorun ati gbe fun u laisi iranlowo ati ore-ofe atorunwa.

5. First Work of Grace

Igbagbo je ebun atorunwa ko si si eni ti o le gbagbo ninu Olorun ayafi ti a ba fi oore-ofe re gbe e. Awon ebun wonyi ni a fun laisi iyi si eto eniyan boya gangan tabi ti a ti rii tele.

6. Ore-ofe ti ko le koju

Awon ti Olorun fe lati gbala ko le se idiwo fun u lati se be paapaa bi o ba fe.

7. Nupojipeto-yinyin Jiwheyewhe ton

Olorun l'O ga julo. Ife Re nikan ni ife gidi.

Àyànmó

Diẹ ninu awọn eniyan ni a ti yan tele si igbala ati diẹ ninu awọn si ebi, eyiti o je nitori ife asiri ti Olorun ti ko ni oye patapata.

8. Itoju awon eniyan mimo

Olorun n fun awon ayanfẹ ni ebun ipamọ ki won le fara da a de opin. Nitorina, ko si okan ninu awon ayanfẹ ti o le shu kuro ki o si sonu.

9. Nomba ti awon ayanfẹ ti o wa titi

Nomba awon ayanfẹ je ti o wa titi laiyipada ati pe o je kanna pelu nomba awon angeli ti o shu. Igbagbo yi da lori Ifihan 3:11 "Di eyi ti o ni mu shinshin, ki elomiran ma ba gba ade re."

"isms" Calvinism,

REW, oju iwe 4 – 7

"Awon baba ijo" Ago

100 200 300 400 476

Majemu Titun ti a ko nipase 95

Clement ??-101

1 Korinti mo

Ignatious 35-110

Awon sakaramenti ti a se

Polycarp 69-155

Matiu ati Maaku mo

Justin 100-165

Hippolytus 170-236

Ntokasi si ikoko Baptismu

Irenaeus 2nd-3rd orundun

Pupo awon iwe ti Bibli ni a mo ati baptisi omo-owo ni a toka si

Clementi 150-211

Tertullian 160-225

Origen 185-284

Gbogbo sugbon awon iwe 4 gba [James, 2 Peteruati 2&3 Johannu]

Anthony of Egipti 251-356

Cyprian???-258

Igbimo ti Nicea 325

Roman State Church mule

Ambrose 337-370

Augustine 345-430

----- Isubu ti Western Roman Empire ---476

Ori 3

Gnosticism

Awon ibere ti Gnosticism ti pe ti je oro ariyanjiyan ati pe o tun je koko-oro ti iwadii. Niwon bi a ti ka esin Gnostic tele si iwa ibaje ti esin Kristeni, o da bi pe o se kedere pe awon ipase akoko ti awon lina Gnostic ni a le foye mo ni awon orundun melo kan saaju Sanmani Kristeni.

catholic.org/encyclopedia/view.php?id=5209

Diẹ ninu awọn igbagbọ ti o ni nkan ẹ pe ọlu Gnosticism dabi ẹni pe o wa lati Zoroastrianism eyiti a ti ẹ oju "laarin awọn ọrundun 18th ati 10th BCE." Şugbọn "Diẹ ninu awọn onkọwe atijọ tun funni ni "ọjọ" itan-akọlẹ kan ti o baamu si bii 6000 BCE.^[e]" wikipedia.org/wiki/Zoroaster

Plato gbe lati 428-348 BC. Ọpọ jù lọ àwọn iwé ìtàn àti iwé ìmọ̀ ìmọ̀-ìjìnlẹ̀ ló jẹ́rìí fún Sócrates, Plato, àti Aristotle fún jìjẹ̀ àwọn èniyàn tí ó ní agbára jù lọ nínú ìtàn Ìwọ̀ Oòrùn. Awọn iwo imọ-ọrọ wọn jade lati inu awọn akọni arosọ nla ti Homer. Eyi yori si ibi-afẹde imọ-jinlẹ ti didara julọ eyiti o yori si ọpọlọpọ awọn ẹya awujọ ti igbesi aye Giriki. Plato, nitootọ, jẹ ọmọ ẹgbẹ ti awọn agbaju-ona awujọ. Eyi jẹ apakan ti ipilẹṣe ipa ti o lagbara julọ si ero ẹsin, meji-meji ti eniyan. Plato kọni pé apá méjì ni èniyàn ní, "ẹmí" àti "ẹran ara". O kọwa pe ẹmi nikan ni o dara ati pe o dara ni ohun ti gbogbo eniyan n wa. Ara buburu ko le ẹ rere. [Iwe meji ti eniyan (ie, ẹmi ati ara ya sọtọ) jẹ apakan ti igbagbọ Gnostic gẹgẹbi yoo ẹ akiyesi ni isalẹ]. wildbranch.org/Gkhebcia/index.html

Brad Scott ninu The Greek Mind verses the Hebrew Mind kọwe pe "Ni awọn akoko Jesu ati Paulu ọpọlọpọ awọn ẹgbẹ ironu ti yoo şubu labẹ asia ti Gnosticism. Awọn nihilisti ati awọn ominira yoo jẹ meji ninu awọn wọnyi. Awọn ẹgbẹ mejeeji wọnyi yoo tun pin si bi awọn atako tabi 'lodi si ofin' [ni idakeji ofin ofin]. tumo si 'dipo' tabi 'nipo' Se o ri wipe kosi eniken ti o lodi si awon ofin, won kan tako awon ofin OLOHUN ti won si fi awon ofin miran ropo won, nla tabi kekere, eniyan le ro pe o ni ominira nigbati ofin ko ba wa.

Lati igba ti Gnosticism ti dide, Mo gbagbọ pe 'ijo' ti jẹ ašiwere ni ẹkọ nipa ẹkọ lati gbagbọ pe ominira jẹ ominira lati ofin. Ọnà kan şoşo tí ẹni kan lè gbà sọ pé òun jẹ́ 'Kristi'ni' kí ó sì di ẹkọ̀ ìsìn yíí mú ni láti şàkàwé tàbí sọ ọrọ̀ náà di tẹmí. Àsọyẹ[kii ẹ gidi kan aami]jade lati awọn gnostics akọkọ, ati gnosticism jẹ ero Hellenistic ni ohun ti o dara julọ.

Nitorinaa, kini Gnosticism? Ni itumọ ọrọ gangan ọrọ gnosis, ọrọ Giriki, tumọ si 'imọ'. Ọnà ìrònú yíí tún jẹ ẹya ìsìn nígbà ayé Jesús. Sibesibe, diẹ sii ni deede o jẹ ọna ti ironu. Ẹ akiyesi Mo sọ pe o jẹ ọna ironu, kii ẹ ọna ironu. Ko si ọna lati şalaye ọrọ yii ni awọn gbolohun ọrọ diẹ, nitorinaa a yoo şalaye rẹ bi a ti nlo. Gbogbo ero ti gnosticism adaba-iru pe ọlu gbogbo imoye ti psyche mimọ tabi ọkàn, ati ara buburu ati aye ti ara. Awọn iwọn wa, ti o ba fẹ, ti imoye yii. Ọpọ ohun tí a ní kọni nínú ẹsìn Kristeni òde òní jẹ alálàgbára ní ìfiwéra sí àwọn àlà àwọn èniyàn bíí Simon, Saturninus, Cerinthus, Valentinus, tàbí Marcion pàápàá. Bí o bá bẹrẹ pẹlú ẹkọ̀ kékeré kan tí kò bá Ìwé Mímọ̀ mu, láipẹ̀ yóò yorí sí ẹyí tí tóbi kan. Ọpọlọpọ awọn ọkúnrin wọnyí (ní nńkan bí ọrúndún 1-2 AD) parí èrò sí pé Jesús kì í ẹ èniyàn, bí kò ẹ ẹmí Mèsáyà. Kí nídí? Nitoripe "Ọlọrun" naa kii yoo ni ara buburu nitori pe ẹran-ara jẹ buburu nipa ẹda. Marcion kọni pé ara Jesús jẹ 'àwòrán'. Ọpọlọpọ awọn baba ijo akọkọ duro lodi si ẹkọ̀ yii fun akoko kan, ayafi fun Clement ati Origen, ti o ni aanu si ẹkọ̀ yii. Ipilẹ̀ si awọn eto gnostic kedere jẹ dualism, eyiti o tako Ọlọrun transcendent[Ọlọrun kan laisi aropin]ati awọn ẹya ignorant demiurge. (Eyi ni ẹda Ọlọrun). Ni diẹ ninu awọn ọna şiṣe, ẹda ti aye jẹ abajade lati inu aigbekele ọgbọn (Sophia).

Awọn ẹda ohun elo, pe ọlu ara, ni a gba bi ibi ti ara. Bí ó ti wù kí ó rí, àwọn ìràpadà ọlọrun tòótó ti wà nínú àwọn ara àwọn ẹdà afẹfẹ̀ tàbí àwọn èniyàn ẹmí kan, tí wọn kò mò nípa ipilẹṣe ọrun wọn. Ọlọrun t'ó kojá àlà tàbí ìràpadà rán olùràpadà kan (Kristi), ẹni tí ó mú ìgbàlà wá fún wọn ní ìrísí gnosis ìkọkọ̀ tàbí ìmọ̀. Si awọn gnostics, igbala ko dale lori igbagbọ tabi awọn işe şugbọn kuku imọ ti ẹda eniyan, nitorinaa ifarabale pupọ wa ninu ihuwasi iwa. Ko si awọn ofin fun ara nitori awọn aami aami tabi imọ-ipari ko ni fẹ si awọn ohun ti ara tabi ohun elo. Ẹyí tún túmọ̀ sí pé ìgbéyàwó jẹ ẹgàn pẹlú, nítorí pé bíbímọ̀ ní í ẹ pẹlú ara. A "unisex" ti a waye ni ireti ireti. Laini isalẹ ti Gnosticism jẹ aye 'aye miiran'. Ọpọlọpọ awọn ẹkọ Majemu Titun ni a lo lati ẹ atilẹyin ero yii eyiti a yoo fi pada sinu ọrọ-ọrọ nigbamii. Gnosticism, ni sisọ itan-akọlẹ, jẹ ilọsiwaju ọgbọn lasan ti Greek tabi ironu Hellenistic. Imoye yii, ọpọlọpọ awọn ọgọrun ọdun lehinna, yori si eto monastic ati nikehin si eto Papal paapaa.

Iro Giriki/gnostic ti 'inu' nikan dun mimọ, ti o dara, ati iwe-mimọ. Işoro naa ni eyi. Okan wa ati ara wa ni Olorun da ti o si ni adayeba aini ati awọn ife. Awọn aini ati awọn ife wọnyi jẹ ifojusọna lati ọdọ Eleda wa, nitori naa O ni awọn ilana fun ọkan ati ara. Ti ẹkọ ẹkọ ẹkọ wa ba kọ awọn ofin wọnyi (idi ko ẹ pataki), ọkan ati ara wa yoo ni iteḷọrun wọn ni ọna miiran. Eyi ni idi ti ọpọlọpọ ẹkọ ẹkọ Kristiani awọn ofin ti YHVH ti wa nipo nipase 'ofin Kristi' nibiti Ẽmi wa. Ọlọrun, ti o ngbe ni transmudane, nife si Ẽmi nikan ati pe ko ni anfani si awọn itoju ayeraye ti agbaye.

Si ero Giriki ọpọlọpọ oniruuru wa lati rii pe ko le jẹ Ọlọrun kan ọso. Eyi ni idi ti iyipada pupọ ati oniruuru le wa ninu awọn iṣe ati awọn iwa bi daradara. Ko si awọn itọnisọna ipilẹ fun ihuwasi iwa. Iwa yipada bi awọn akoko ti yipada[awọn ilana iṣe ipo ti ode oni], àti onímọ ọgbón orí kòḷọkan kò tònà tàbí kéré ju èyí tí ó kẹyìn lọ. Ẽkọ Kristeni láti ọrúndún kíńí ti kóni pé Elohiym (Ọlọrun) kan ọso ló wà, bí ó ti wù kí ó rí, ọpọ ẹkọ isin Kristeni tako àbá ìmọ nípa Elohiym (Ọlọrun). Àwọn ọmọ-ẹyin ijímíjì, gbogbo àwọn Júù, jẹ olódótó ní gbogbo ọ̀nà sí Şima[central tenet of Judaism “Gbọ, Israeli: Oluwa Olorun wa, Oluwa kan ni” Deuteronomi 6:4 .Gbogbo ẹkọ inu iwé iṣe jẹrífí sí èyí. Ní ààrín ọrúndún kejì, àwọn Kẹfèrì n ọ̀kóso ọ̀ḷọ̀ṣi, èrò àwọn orílẹ̀-èdè sì bẹ̀rẹ̀ sí í ọ̀nà lónà ti ẹ̀dà sí Gíríki.

Ọpọlọpọ awọn abala ti iseda ti Elohiym (Ọlọrun) lo wa ti o yatọ si awọn iwo aṣa meji wọnyi. Awọn pataki meji ti o ẹ pataki julọ pẹlu ọwọ si ẹkọ-mimọ ni a ri ninu iṣọkan Rẹ ati aileyipada Rẹ. Ni ero Heberu, ẹda Rẹ ni asopọ timotimọ si awọn aṣe ati ilana Rẹ. Ọpọlọpọ awọn ẹsin le 'jẹwọ' pe Oun jẹ ọkan ati pe ko le yipada, ṣugbọn wọn fi ijewọ naa han ni ẹkọ ẹkọ. Èyí jẹ nítorí pé ìrònú Gíríki wà nínú ètò ìrònú tiwa fúnra wa, àti ijéwọ igbàgbọ lásán nípa Elohiym (Ọlọrun) n pàdánù àmì nàà nítóótó. Awọn ohun ti o gbagbo nipa Elohiym (Ọlọrun) kii ẹ kanna pẹlu gbigbagbo Ọlọrun (Ọlọrun).

Ijọsin

Ijọsin wa ni okan ti aṣa Giriki. Wọn kọ ọpọ ilé níláńlá níláńlá láti gba ọpọ awọn olùjọsin tí wọn kóra jọ láti fi ọ̀rìṣà àti bíbọwọ fún àwọn ọlọrun ẹ.[kí wọn lè lọ jọsin]. Awọn apejọpọ wọnyi ni a ro pe o wu awọn ọlọrun ati mu ki wọn ẹ ojurere si awọn eniyan naa. Oríşiríşì ọ̀rìṣà ni wọn n jọsin fún onírúurú ìdí ní tí pé ọlọrun kòḷọkan n rìn káàkiri lórí apá ibi tó yatọ síra. Wọn máa n kọrin, wọn máa n ẹ ohun èlò ikọrin, ijó ihòhòhò sì wọpọ. Orin kíkọ, síşí, àti ijó sí àwọn ọlọrun n jọsin, ijọsin yí sí mú kí àwọn èniyàn wà ní iṣọkan. Awọn iṣe ilopọ jẹ eyiti o wọpọ ni pe ara ko ẹ pataki si awọn oriṣa. O jẹ ipo ti ọkan ti awọn oriṣa nife si. Sibesibe, awọn Sitoiki kii yoo ni nkankan lati ẹ pẹlu iru iṣe síşẹ yii. Sinsẹn-bibasi hlan yé sọ yin ninomẹ apọnmẹ tọn de ga; sibesibe, kan to dara ipo ti okan ko ni juwọ si awọn writhing awọn idunnu ti awọn ara. Èrò Gíríki ti ijọsin, (proskuneo), ni a rí gégé bí iṣe ọ̀wọ̀ tàbí ọ̀wọ̀ kan pátó. Ijọsin ode oni ni a tun rii lati oju iwo Giriki. A sin ni owuro Sunday. Awọn ẹgbẹ yin ati ijọsin jẹ olokiki loni, gẹgẹbi awọn ti o ẹ itosona ni akoko isin owuro owuro Sunday. Iyin ni a rii bi igbega pẹlu iyara ti o yara ati isin jẹ nigbati akoko naa ba fa fifalẹ ati pe iyin to ẹ pataki ti han. Nigba ti ose-ose, ti ayeraye, awọn aniyan ti aye ba lọ nipase yiyipo wọn, lehinna Iyin ati Ijọsin tun bere pẹlu owuro ojo isimi ti nbọ.

EMI

Si ero Giriki, Ẽmi otitọ jẹ “ti aye miiran”. O wa ni gbigbe ni ita ti aye yii ati pe imoye yii le ati pe o le ẹ itosona si gbogbo iru awọn ẹkọ "Agba Tuntun" ati awọn ẹsin ti o jomọ pẹlu Kristieniti ode oni. Awọn oriṣa n gbe ni ita ti aiye yii ati nitoribẹẹ ọkunrin ti Ẽmi nitootọ gbe ni ita ti awọn aniyan ti aiye yii pẹlu. Kíkọ awọn ẹdun ti ara ati idalẹbi jẹ apakan ti imoye yii. Èrò tó tó àti àwọn èrò tó tó jẹ àmì ẹni tẹmí. Àwọn tó kàwé ní tòótó (àwọn ọlórọ) nikan ló lè ní ipò tẹmí tòótó, níwọn bí àwọn tálákà ti pinnu láti bójú tó àwọn ohun kòşéémáníí, àwọn ohun kòşéémáníí ojoojúmọ. Wọn jẹ aşalẹ kòtò, olùtójú, àgbẹ, àti ti àwọn gbénàgbénà.

Ijọsin jẹ nkan ti o ẹ pẹlu ọkan ati pe ko jẹ afihan. Kiko ara ẹni jẹ Ẽmi pupọ, nitori ti ara jẹ buburu. Gere ti o wọ inu ọrun ni o dara julọ. Eyi ni idi ti igbemi ara ẹni jẹ ohun ọlọla pupọ ninu ironu Giriki. Iwé Mímọ

èyíkéyìí tó n sòrò nípa jíjé ọmọ̀ ìbílẹ̀ ọ̀run ni a rí gégé bí ó ti n ń ńalágbàwí wíwà ayé miiran. Igbeyawo ni a rii bi ti aiye yii ati pe a yago fun. Yiyọ kuro ninu ẹran ati awọn ounjẹ kan tun ni igbega bi gbigba pipe ti o ga pẹlu awọn aami tuntun. Niwọn bi a ti ka awọn aami aami si ọkan ti awọn ọkan, iṣojukọ lori ironu ti o tọ jẹ “ninu ẹmi”.

Numọtolanmẹ lẹ sọ yin nukunpevi yíyí do pọn nuleņpọn Gnostic tọn. Lati fi imolara han ni lati ẹ afihan ailera ati ailagbara ti ẹmi. Nigbati imolara jẹ stoic ati pe ara ẹ nigbana olupileṣe jẹ ti ẹmi nitooto. Ọpọ awọn tó bẹrẹ ìrònú gnostic ní ìjímíjì ni a ti jẹjẹ lẹti panu mọ, níwọn bí kò ti sí ohun kan tí ẹni tẹmí ní tòótó lè ní lẹti sọ. Awọn olupileṣe akọkọ yoo gbe papọ kuro lẹdọ awọn eniyan 'miiran' fun akoko kan lati le dojukọ ironu wọn. Nigbati wọn pada wọn jẹ eniyan ti ẹmi nitooto ti wọn le ẹ ibasoro pẹlu awọn aami nikan [ka, sọ, sọ, soro, ronnu, aniyani inu ti o wa labẹ iṣe ọrọ naa]. Eyi yori si ogbun nla ti o wa titi laarin awọn alufaa ati awọn ọmọ ile ijọsin. Ó ẹe ẹ kó jẹ pé ọrọ yíí ni Jésù n sọ nígbà tó dá awọn Kristẹni lẹbi. Awọn ọkúnrin wọnyí yóò jẹ ẹjẹ àìgbéyàwó fún ìgbésí ayé wọn, bí wọn ti ẹ ìgbéyàwó pẹlú Olúwa (iyàwó tòótó kan ọso náà).

IGBALA

Igbala jẹ ero ti o tọ ati igbagbo ninu iseda re. Lati 'gbagbo' ni lati mọ awọn ohun ti o tọ. Imọ yii wa lati ọdọ awọn oriṣa nikan. Igbala jẹ ọrọ ti awọn igbagbo ati imọ ti o tọ nipa awọn oriṣa. Ninu ero gnostic, imọran ti 'awọn botini' ni a menuba ni ominira pupọ. Awọn ọrọ mimọ gegebi, 'gbagbo', lati 'mọ' tabi 'imọ', 'oro' tabi 'awọn ọrọ', 'awọn kọkoro' ati 'awọn ẹnu-bode', 'jẹwọ' ati 'igbagbo', gbogbo wọn ni asopo pẹlu imọ-jinle ti a fi funni nipase awọn ọlọrun. Awọn ofin wọnyí ni irọrun gbe lo si ẹkọ Majemu Titun. Nigba ti Jesu wipe “Emi ni ilekun... Emi ni oluso-agutan rere... Emi ni imole aye... Emi ni ona, otito, ati iye...” awon wonyi ni won ye lati soro ti awon logo tabi awon nous sokale lati ọrun wa lati pin yi imo tabi gnosis. O wa lati mu 'awọn botini' igbala wa. Jẹ ki n leti re pe ni Greek ero awon logos jẹ awon collective okan tabi nous ti awon oriṣa. Ni ibere fun ọkàn lati wa ni ipinnu fun ọrun ọkan gbodo 'gbagbo' awon igbero kan nipa awon aami. 'Ijo' akoko ti wa ni 'Heberu' pupọ fun awon ogorun odun meji akoko ati idi eyi ko si igbasile ti 'awon igbagbo' ti a fi idi mulẹ. Awon igbagbo wa nigbamii nigbati ijo jẹ gaba lori nipase awon Keferi ati awon 'awon onigbagbo Juu' ti lepa nipase awon Ju ati awon Kristiani.

ADURA

Gbígbadúra tabí ibánísòrò pẹlú àwọn ọlórún kí ẹ ẹṣẹlẹ ojoojúmọ, tí ó wà déédéé nínú ìgbésí ayé Gírííkì. Awọn oriṣa ni akoko pe nigbati ohun kan ko tọ tabi ẹnikan wa ni aini. Àdúra ni ẹni kòòkan n gbà làidábò. Nigba ti awọn ayeṣe ni awọn gbagede nla ba ẹ akiyesi, eyi yoo jẹ akoko ikopa ẹgbẹ ninu sisọ pẹlu awọn ọlórún. Eyi yoo jẹ akoko lati ẹ iranlọwọ pẹlu aseyọri ti awọn iwoye ti a seto lati ẹ ere awọn olukopa. Awọn adura yoo maa jẹ gigun ati awọ. Awọn aṣaaju ninu awọn apejọ yoo maa gbadura wọnyí si awọn ọlórún fun awọn eniyan. Ibaraenisoro pẹlu awọn ọlórún ni akoko iranlọwọ ati ibeere ẹsalaye.

Ni ironu Heberu, adura jẹ aṣa aṣa ati leṣokan. Àdúra sáà maa n jẹ àjọlò àti ní ọpọ. Nínú ìrònú Héberù, àdúra sáà maa n fi ìbùkún fún Elohiym (Ọlórún), dídúpẹ Rẹ àti síṣòrò ní àkókò tí ó ti kọjá. Àdúra dà bí àjọyò ní ti pé a tún yàn án fún ‘àwọn àkókò tí a ẹtò’. Adura jẹ apakan ti ibawi, lati kọ eniyan lati ni ibaraenisoro lojoojumọ pẹlu Ẹlẹda.

Ọpọlọpọ igba loni:

- a. Ẹnikan ngbadura fun gbogbo eniyan
- b. Oniwaasu naa n kẹkọ lwe Mimọ fun gbogbo eniyan.
- c. Ọkàn eniyan ni a le gbe sinu ipo ayeraye, ti ẹmi nipa gbigba awọn ohun ti o tọ gbọ ati jijẹwọ awọn igbero kan nipa awọn aami.[Awọn iṣe lati gba igbala ju awọn iṣe ti ifẹ ati iyin lo.]

Kí ni Ọlórún ní béèrè lówó mi?ti ropo nipasẹ Tani awọn aami?

farada lati Heberu Mind vs. Greek Mind wilbranch.org/Gkhebcia/index.html

2-10-2007

Lílóye iyàtò nínú ojú iwòye wọn nípa èniyàn [Gíríiki, (ayé tí kì í ẹ́ Jùù) gégé bí ẹlẹmíí méjì]; ie ọkàn ati ara ya sọto ati awọn Heberu (awọn eniyan nipasẹ ẹniti Kristi tabi Messiah ti wa) bi isokan; ie ọkàn ati ara ni o kun bi Ọlórún ẹ da wọn] yoo pese ipilẹ fun oye awọn ẹkọ, awọn işe ati awọn itumọ ti Bibeli ti o tele akoko Aposteli (100 AD).

Ori 4

Ijo logalomomoise

The Church Foundation

Simoni Peteru dahun pe, Iwo ni Kristi na, Ọmọ Ọlórún aláye. Jesu dahun pe, "Alabukun-fun ni iwo, Simoni ọmọ Jona, nitori eyi ko ẹ afihan fun ọ lati ọdọ eniyan, bikoşe lati ọdọ Baba mi ti o wa ni ọrun. Mo si sọ fun ọ pe iwo ni Peteru, ati lori apata yii ni emi o kọ ijo mi si, ati awọn ilekun Hades ko ni bori re." (Matteu 16: 16-18).

Ó sọ fún àwọn ọmọléyìn Rẹ pé, “Èyìn ni àwọn tí ó dúró tí mí nínú àwọn àdánwò mi: èmi sì fi ijọba kan fún yín, gégé bí Baba mi ti fi ọkan lé mi lówó.” (Lúùkù 22:28-29) Nígbà náà lójó Pénítíkòsì “Pétèrù dàhùn pé, ‘È ronú pìwà dà, kí a sì ẹ batisí yín, olúkúlùkù yín, ní orúkọ Jèsù Kristi fún idárijì ẹşẹ yín: ẹ ó sì gba ẹbùn Èmí mímó. Ọrò púpò miiran ni ó fi kilò fún wọn; Àwọn tí wọn tẹwó gba ihìn işe rẹ ni a batisí, nńkan bí ẹgbèrún méta [3,000] ni a sì fi kún iye wọn lójó yen.” (İşe 2:38-41)

Ti ra nipa Kristi

È máa sọ ara yín àti gbogbo agbo tí Èmí Mímó ti fi yín ẹ alábòójútó. È máa ẹ olùşọ àgùntàn ijo Ọlórún, èyí tí ó fi ẹjẹ ara rẹ rà. (İşe 20:28-29)

Kristi ni Ori

Ọun ni àwòrán Ọlórún tí a kò lè rí, àkọbí lóri gbogbo işedá. Nítorí pé nípasẹ rẹ ni a ti dá ohun gbogbo: àwọn ohun tí ní bẹ ní ọrun àti lóri ilẹ ayé, tí a rí àti èyí tí a kò rí, ibáà ẹ itẹ tàbí àwọn alágbára tàbí àwọn alákoóso tàbí àwọn aláşẹ; ohun gbogbo ni a da nipasẹ re ati fun u. Ọun ni ó wà şáájú ohun gbogbo, nínú rẹ ni ohun gbogbo si ti di işokan. Oun si ni ori ti ara, ijo; ọun ni ipilẹşẹ àti àkọbí nínú àwọn òkú, kí ó lè ní ipò gíga nínú ohun gbogbo. Nítorí inú Ọlórún dùn láti jẹ kí gbogbo ẹkúnreré rẹ máa gbé inú rẹ, àti nípasẹ rẹ láti bá ara rẹ ré ohun gbogbo, ibáà ẹ ohun tí ní bẹ ní ayé tàbí ohun tí ní bẹ ní ọrun, nípa şişe alááfíà nípasẹ ẹjẹ rẹ, tí a ta sílẹ lóri igi àgbélébùú. (Kólósè 1:15-20)

[W] gbogbo ni yoo duro niwaju itẹ idajo Ọlórún. A ti kọ ọ pé, ‘Bí mo ti wà láàyè,’ ni Olúwa wí, ‘Gbogbo eékún ni yòò terí ba níwájú mi, gbogbo ahon ni yòò sì jéwó fún Ọlórún. Gbogbo wa ni yòò sì jíhìn ara wa fún Ọlórún.’ (Róòmù 14:10-12)

Lati inu awọn iwe-mimọ ti o wa loke o han gbangba pe Kristi ni Ọlórún, pe nipa eje Re; ie, ẹbo etutu, O ra ijo ati pe awọn eniyan igboran ti o gbẹkele ni a gbe sinu re nipasẹ Ọlọhun ati Ọmọ. Oun, Kristi, ni olori tabi aşaju awọn eniyan wonyi, ijo, eyiti gbogbo eniyan yoo teriba fun.

Ajo

“Oun [Kristi] ni eni ti o fi awon kan je apositeli, awon kan lati je wolii, awon miiran lati je ajihinrere, ati awon miiran lati je pasito ati olukoni, [awon kan tumo eyi si kiko awon pasito gegé bi ‘awon kan lati je’ ni a sa ti] lati mura awon eniyan Olurun silé fun awon ise isin, ki a le gbé ara Kristi ró titi gbogbo wa yóò fi dé isòkan ninu igbagbo ati ninu imò Omò Olurun ní kíkún, ki a si le dàgbà dénú didán mórán.” (Éfèsù 4:11-13) .

Ó gbádúrà fun isòkan awon onigbagbo Rẹ “Kì í se awon wonyi nikan ni emi n gbádúrà fun, sugbon pelu fun awon ti yóò gbà mí gbó nípa òrò wón: kí gbogbo wón le je òkan, gegé bi iwò, Baba, ti wà ninu mi, ati emi ninu re: kí awon pelu le je òkan ninu wa, kí ayé le gbagbo pé iwò ni ó rán mi. ati kí ayé le mò pé iwò ni ó rán mi, ati pé iwò ti fèràn wón gegé bi iwò ti fèràn mi.” (Jóhànù 17:20-23)

Gegé bi olóri Ijo Rẹ, Ó gbé ètò rẹ kalè nípa fifunni ní onirúurú ojuse ati ojuse dipò awon ipò tabi ipò ti yóò nilò fun ijo lati sise gegé bi ara isòkan ti ó je olóótò ati olóótò sí Rẹ. Wón wa:

- a. Awon aposteli - lati jeri
- b. Awon woli - lati soṣele ati/tabi koni
- c. Ajihinrere – lati kede ihin Re ti ilaja, igbala.
- d. Awon oluṣo-agutan ati awon oluko - awon alagba, awon oluṣo-agutan, awon oluṣo, awon alagbatò, awon iranṣe tabi awon alabojuto] lati toju isò, kilo, gbaniyanju, ko ati ko awon wonni ti o wa labé abojuto wón.

Paulu fi Titu silé ni Kirete lati yan awon alagba ni gbogbo ilu. (Titu 1:5)

Èyàn ò le fi idanilójú pinnu bóyá awon alagba ni wón yan sípò ní gbogbo ilu tabi ijo kòòkan, bóyá ijo tó ju eyo kan lo ló wà nilúú tabi ilu kan. A mò pé Pòòlù wà ní Éfèsù fun àkòkò gígùn, nítorí nàà ó seé se kí ijo tabi soṣi ilé kan ju eyo kan lo. Kódà bí ó bá tilé ju eyo kan lo tí wón n pé jo sí onirúurú ibi, eni kan le méfò pé awon alagba wà ninu awujo kòòkan awon Kristeni tí wón n sepadé ninu ilé tabi awon alagba fun ilu nla Éfèsù tabi tí awon alagba lati apéjo kòòkan bá para pò di alagba ilu Éfèsù. BAKAN nàà ni òràn Jerúsálémù se rí. Bí ó ti wù kí ó rí, ní Jerúsálémù a mò pé egbeegberun Kristeni ló wà. Wón padé ní ilé, gbogbo wón si péjo; “Gbogbo awon onigbagbo si máa n padé pò ní ògbàrá Sólómóni.” (Iṣe 5:12) [titi di igbà tí inunibini awon asaájú awon Júú fi bèrè]. Yálà awon alagba wà fun “ijo ilé” kòòkan tabi fun gbogbo ilu nàà, wón je egbe onigbagbo kan tí ó wà ní isòkan pelu isòkan ète ninu irèpò ati ní isòkan pelu ara wón. Kò sí èrì pé alagba kan tabi awujo awon alagba kan ní ipò olá aṣe tó ga ju alagba tabi awujo awon alagba èyikéyí lo. Tokasi awon ekò thebiblewayonline.com Awon ise ti Ile-ijosin Kristi ati Awon Oluṣo-agutan Re pelu Awon iranṣe Kristi.

Pòòlù rí i telé pé awon ife-okan eniyan yóò gbiyanjú lati yí ètò ajo Kristi padà fun “Lati Miletu, Pòòlù ransé sí Éfèsù fun awon alagba ijo: Nigba tí wón dé, ó so fun wón pé: . . . Nítorí emi kò ló tikò lati waásù gbogbo ife Olurun fun yin. Mo fi silé, awon ikookò ikookò yóò wá sí aarin yin, wón kí yóò sí dá agbo eran sí. (Iṣe 20:17-18, 27-31) .

Lati Miletu Pòòlù n bá irin ajo rẹ lo sí Jerúsálémù. Nigba tí wón dé Jerúsálémù, ijo ati awon apositeli ati awon agbaagba tewo gbà wón, wón si royin ohun gbogbo tí Olurun se nipase wón. Nigbana li awon kan ninu awon onigbagbo ti ise ti egbe awon Farisi dide, nwon si wipe, A kò le

şaima kọ awọn Keferi ni ilà, ki nwọn ki o si pa ofin Mose mó. Àwọn àpósítélí àtàwọn alágbà pàdé láti gbé ibèèrè yí yè wò. (Ìṣe 15:4-7)

Ikilọ yí si awọn alagba Efesu dabi ẹni pe o ti ẹ laipe ẹhin naa, ni ibikan ni ayika AD 100 gege bi a ti rii ninu awọn iwe ti Clement ti Rome, Ignatius ti Antioku, Polycarp ti Smyrna ati awọn miiran. Gbogbo wọn toka si “Bişoṣbu ti ilu kan.” Kódà, Ignatius tẹnu mó “pípín bişoṣbù àti ògá àgbà àti ọlá àşẹ ọba ti bişoṣbù.” Ilana ti alagba kan, Bishop tabi Aguntan ko si nibikibi ninu Bibeli.

Ignatius, Clement ti Róòmù àtàwọn miiran parí èrò sí pé kí işokan àwọn onígàgbó tó lè wáyé, “aláşẹ ẹkọ kan (apiscopate) gbódò wà.” Nítorí náà, ní ìbèrè òrúndún kejì, aşájú şoşì bèrè sí í yí padà sí ohun kan tó jọra gan-an sí ijọba ará Róòmù. bishopric ati presbytery ati aşẹ ọba ti bişoṣbu, ti o lọ titi debi lati fi şe afiwe bişoṣbu pẹlu Kristi funraare [ti o yatọ si Ignatius ati Clement].

Awọn oluşo-agutan ijo ni lati toju awọn ti a fi sinu itoju re; ie, won gbodo ri ti o ba eyikeyi ti wa ni farapa, kolu nipase awọn otá, şako lo, ebi npa tabi ongbẹ ki o si pese wọn nilo. Eyi ko le şe şe lati ona jijin. Ó gbódò jé àbójútó onijèlènké láti ọwọ ẹni tí ó mò tí ó sì nífẹẹ wọn dáràdára ju ara-ẹni lọ bí Jesu àti ifé Rẹ fún wa.

Ori 5

Aarin (Dudu) Awọn ọjọ ori

Ọdun 476 – 1517 AD

Ile ijọsin Romu je ipile nipase Keferi Roman Emperor Constantine ni Igbimọ Nicaea ni ọdun 325 AD lati fikun ijọba re. Lẹşekẹşẹ o şaşeyori ipa nla ni gbogbo awọn ipele ti ijọba ọba. Pẹlu isubu ti Western Roman Empire ni ayika 476 AD awọn Constantine Roman Church morphed sinu Roman Catholic Church o si di alagbara julọ oselu agbara ni Europe. Nítorí náà, fún nńkan bí 1,000 ọdún pẹlú ètò işelú àti àisí ànfàní láti kẹkọ̀, àwọn àgbẹ̀ kò lè, tàbí fún ọràn náà ní igboyà láti, koju awọn ipò ijọ alágbara àti àwọn olúwa alátílẹ̀yin rẹ̀, àwọn alákoòso àti ọba.

Ni ayika 1200 AD Awọn Kristiani onigbagbo Bibeli bere lati koju awọn itumo Bibeli ti ijọsin ti Catholic Church, awọn ẹko ati awọn ise. Wọn ya ara wọn sọtò kúrò nínú Şoşì Róòmù, èyí tí wọn kà sí apẹyindà. Nitoribee, wọn rii bi irokeke ewu ti o lagbara. Lati yokuro eyi ti a ti fiyesi ihale inunibini ni awọn iwọn oniruuru ti bibi ti şe ifilole ati tesiwaju fun awọn ogorun ọdun.

Awon ara Waldo (ni ayika 1179)

Awọn ara ilu Waldo akoko gbagbo ninu austerity, gbogbo eniyanwasuati idakẹkọ awọn ẹşẹ **Íwé Mímó**. Eya naa ti ipileşẹ ni opin ọdun 12th gegebi Awọn okunrin talaka ti Lyons, [France] egbe kan ti a seto nipase Peter Waldo, a oloro onişowo ti Lyon, ẹniti o fi ohun-ini re silẹ ni ayika 1177 o si lo nipa wiwaasu aposteliosibi ona si pipé. Ni ọdun 1179, wọn lo si Rome, nibiti Pope Alexander III búkún igbésí ayé wọn şugbón ó fòfin de wíwàásù láisí àşẹ látòdò àwọn àlúfáà àdúgbò. Wọn şaigborán, wọn si bere sí í wàásù ní íbámu pẹlú ọye tiwọn nipa iwé mímó. Bí Şoşì Roman Kátólíkí rí i gégé bí aláimó, wọn polongo wọn lónà tí kò bójú muàwọn aládaámòbere orisirisi sehin ti inunibini ó fẹrẹ pa ẹya isin náa run.

yo.wikipedia.org/wiki/Waldensia

Nígbà tó fi máa di òrúndún kọkànlá, nínú itara Sọ̀ọ̀sì Kátólíkì láti fidí èyà tí wọn ti yí pa dà múlè ti ijọba Kristi, àwọn pópù Róòmù bèrè sí í lo irinṣe tuntun kan—Àwọn Ogun Ìsìn. Lákòókò, àwọn Ogun Ìsìn ní bí wọn ṣe ṣegun Jerúsálémù àti “Ilẹ̀ Mímó” nàà. Ní àwọn ojú ọ̀nà àwọn oníjagídijàgan, ẹgbẹ̀gbèrún àwọn aráálú aláimowómẹ̀sẹ̀ (ní pàtàkì àwọn Júù) ni a fipá bá lópò, jíjà, tí a sì pa wọn. Bí ó ti wù kí ó rí, bí ó ti wù kí ó rí, ìrònú iforígbarí nàà ti yí padà láti pa àtakò tẹ̀mí run láàárín Europe fúnraarẹ̀. To hogbe devo me, awhànpa yin finfon po linlen lo po nado yin hùhù na lẹdo Klistiani yisenọ Biblu tọn blebu.

Albigensestabi Cathars (ni ayika 1200)

[Pópù] Innocent III gbà gbó pé àwọn alátaḱò Bíbẹ̀lì tí wọn jẹ onígbàgbó burú ju àwọn aláigbàgbó (Saracens, Mùsùlùmí, àti àwọn ará Tòkì), nítorí wọn wu ịṣòkan ... Yúróòpù. Nitorinaa Innocent III ṣe atileyin fun “awọn ogun crusades” lati pa wọn run. Pópù Innocent (orúkọ wo ni!) ké sí Louis VII láti ṣe ipàniyàn rẹ̀ fún un, ó sì tún ní kí Raymond VI ràn án lówó.

Awọn Albigenses tabi Cathars ni gusu Faranse ni gbogbogbo ni a ka si pe wọn ni oye giga ati ọlọrọ ju awọn miiran lo ni Faranse. Pópù pé wọn gégé bí aládaámò níwọn bí wọn kò ti tẹ̀ lé àwọn àṣe rẹ̀. Wọn ni ati ka awọn Bibeli wọn eyiti awọn alufa nikan ni a fun ni aṣe lati ṣe. Ní ọdún 1209, Sọ̀ọ̀sì Kátólíkì bèrè ìkọ̀lù rẹ̀ sí àwọn Kristẹ̀ni ẹ̀lẹ̀gbẹ̀ rẹ̀ ará Yúróòpù. Wọn tọka si ninu awọn ifiranṣe owurọ Sunday ti Pope Innocent bi “awọn iranṣe ti ejo atijo”. Innocent ṣeleri fun awọn apaniyan ijọba ọrun ti wọn ba gbe idà wọn si awọn eniyan ti ko ni ihamọra. Iparun ti Catharism, eyiti o nifẹ lati ṣiṣe ninu awọn idile, pari tobẹẹ pe Ogun Crusade ti wa ni bayi nipasẹ awọn itan-akọlẹ ka bi ipaeyarun akọkọ ti Yuroopu.

quintessentialpublications.com/twyman/?page_id=10

Ni Oṣu Keje ti ọdun 1209 AD ọmọ ogun ti awọn Katoliki orthodox, boya apakan ti crusade Cathars kọlu ilu ti Beziers, Faranse ati pa 60,000 awọn ara ilu ti ko ni ihamọra, pipa awọn ọkunrin, awọn obinrin, ati awọn ọmọde. Wọn lé gbogbo ilú nàà kúrò, nígbà tí ẹnì kan sì ṣàròyẹ̀ pé wọn n pa àwọn Kátólíkì àtawọn “àwọn aládaámò”, àwọn aṣojú pópù sọ fún wọn pé kí wọn máa pa wọn, kí wọn má sì ṣàniyàn nípa rẹ̀ nítorí pé “Olúwa mọ̀ àwọn tirẹ̀.”

Ni Minerva, 14,000 awọn Kristian ni a pa ninu ina, ati pe eti, imú, ati ètè “awọn alaigbàgbó” ni a ké kuro nipasẹ “awọn oluṣotitọ [Katoliki].” A Akiyesi: Gege bi Webster's II New Riverside University Dictionary, eyi jẹ alaigbàgbó: "Enikeni ti o di tabi ṣe agbero awọn ero ariyanjiyan, esp. Eniti o ni gbangba ni gbangba tako ẹkọ ti o gbawọ ti Sọ̀ọ̀sì Roman Catholic."

Ìwònyí jẹ àpẹrẹ̀ láti inú itàn pípé sẹ̀yìn ti ìwà ìkà tí Kátólíkì ṣe sí àwọn ọ̀tá wọn kíkòrò, àwọn Kristẹ̀ni onígbàgbó nínú Bíbẹ̀lì. Ìbálò tí ó burú jù lọ sí àwọn onígbàgbó Bibeli ǹ bọ̀ nígbà ìpele itàn Katoliki itàjèsílẹ̀ yẹn tí a mò sí Ìwádíí Láti Gbógun Ti Àdámò. Pópù Alexander IV dá Ọ̀fìsì Ìwádíí Láti Gbógun Ti Àdámò sílẹ̀ láàárín Ítálì lódún 1254. Olùwádíí àkòkọ̀ ni Dominic, ará Sípèèni kan tó dá ètò àwọn ajéjẹ̀ ìnikàngbẹ̀ ti Dominican sílẹ̀.

Lati 1200 si 1500 jara gigun ti awon ilana Papal lori Inquisition, nigbagbogbo n po si ni buru ati ika, ati gbogbo eto imulo won si eke, nsişe laisi isinmi. O ti wa ni a rigidly dede eto ti ofin: gbogbo Pope jerisi ati ki o mu dara lori awon ero ti re roy. Gbogbo re ni a se itosona si opin kan, ti yiyokuro gbogbo iyato ti igbagbo patapata...Iwadii naa tako awon ilana ti o roron julọ ti ododo ati ife Kristiani si aladugbo wa, ati pe yoo ti ko pelu eru gbogbo agbaye ni Ile-ijosin atijo. D

Awon Inquisition je odasaka ati ki o oto a Catholic igbekale; o je ipile fun idi ti o han gbangba ti iparun gbogbo eniyan ni Yuroopu ti o yatọ si awon igbagbo ati awon ise Roman Catholic. O tan kaakiri lati ile Faranse, Milan, Geneva, Aragon, ati Sardinia si Poland (orundun kerinla) ati leyin naa de Bohemia ati Rome (1543). A ko pare ni Spain titi di odun 1820. E mtc.org/inquis.html

^APeter S. Ruckman, Ph.D.; Itan Ijo ti Majemu Tuntun (Ipamo Awon Onigbagbo Bibli; Pensacola, Florida; 1 1989)

^DJH Ignaz von Dollinger; Pope ati Igbiwo (London, 1869); bi toka ni Dave Hunt, A Obinrin Gigun awon eranko

^EPeter S. Ruckman, Ph.D.; op cit.

John Wycliffe (1328-1384)

Wycliffe je alufaa omo ilu Geesi kan ti o ko oko ati koni ni Oxford fun pupo julọ igbesi aye re. Laarin akoko yi, Soosi Rodomu lo ni opo ju lo dukia ni ile Geesi ati Yuroopu, awon alufaa ko si je nkan kan ju iwa palapala ati awon to ni ile ti ko mogbon dani lo, eyi to yori si awon eeyan to di eru inira.

Ni odun 1376 Wycliffe kowe Of Dominion Civil. Ninu re o polongo pe ipile iwa rere gbodo wa fun asaju isin (Gbogbo alufaa gbodo je eniyan rere). Ohun-ini ti ile pupo ni ipile isoro naa [eyi le see dogba si agbara]. John ti Gaunt, ti n sişe gegere bi o ba fun Richard Keji, omo kekerere kan nigba yen, laye lati gba soosi Roman kuro ninu ohun ini re lati "so ipo alufaa di mimo." Eyi tun fun Wycliffe English Royal aabo ati yori si atunse ijo ni 1378 AD.

Wycliffe lodi si oko Katoliki, ase Poope ati awon oko Isore Iyipada, opolopo ikoko, aijeunrekani fun owo (firoro awon alaisan, lati Jakubu 5:14, 15) ati pogatori, ati be be lo. O tenu mo awon iwe re pe:

- The Pope je ko ori ti ijo, Kristi wa!
- Awon Pope wa Anti-Kristi!
- Ase meju pere lo wa ninu ijo: awon alagba ati awon diakoni.
- Bibli, kii se ijo, ni ase kansoso fun eniyan.**
- Ile ijosin ye ki o tun se aperi funrarare ni aperi ti Majemu Titun.

Ni odun 1382, odun mokanlelaadodin [71] saaju isubu Ile Oba Rodomu Ila Oorun, o te Bibli Geesi akoko jade. Lodon 1428, odun merinlelogoji leyin iku re, Soosi Katoliki so pe o je aladaamo, won gbegun re, won ko won jade kuro nilu naa, won si sun won.

Chaucer (c. Odun 1343 – 1400)

Geoffrey Chaucer je onkwe ara ilu Geesi, akewi, philosopher, bureaucrat, aladeatidiplomat. Ore Chaucer ati alabojuto je John ti Gaunt 1st Duke of Lancaster, Duke of Aquitaine [boya o ba tabi alakoso England ni akoko Wycliffe] Botilejepe o ko opolopo awon ise, o ranti julọ fun ailopin re. firemu alaye Awon itan Canterbury, gbigba ti awon itan so nipa aije pilgrim lori ni opopona si

Katidira ni Canterbury. Nigba miran ti a npe ni baba ti English litireso, Chaucer ti wa ni ka nipase diẹ ninu awon oṣogbon bi akoko onkowe lati fi awon ise ona legitimacy ti awonede abinibi Èdè Gèèsì, kuku ju French tabi Latin. Chaucer fa darale lori orisun re, awon omoniyani Boccaccio. wikipedia.org/wiki/Geoffrey_Chaucer

Jan Hus (1372 – 1415)

Jan Hus ni ipa nipase awon eko ti John Wycliffe. Ó dábaá pé kí wón tún sòòsì Bohemia se gégé bí Wycliffe ti se ní England. Diẹ ninu awon omo-ehin re ni a mo si Husites, [ti o ni won propelled nipa awujo awon oran ati Czechimoye orile-ede (wikipedia.org/wiki/Hussite)] nigba ti a pe awon omolehin ti o ni ipilese diẹ sii Taborites. Awon ara Tabori ko gbogbo eko ti ko ba Bibeli mulẹ. Ni ayika 1450, diẹ ninu awon Taborites seto egebe kan ti a mo ni Bohemian Brothers. Awon Moravian ijoje okan ninu awon akoko Alatenumo agbegbe. Awon Roman Catholic Ijoka eko Husi si aladaamọ. O si wa excommunicated ni 1411, lebi nipase awon Igbimo ti Constance, atisun ni igini 1415 ni eni odun 43.

Hus je kan botini olukopa si Alatenumo, ti awon eko re ni ipa ti o lagbara lori awon ipinle ti Europe ati lori Martin Luthertikarare. Awon Hussite Ogun Abajade ni Basel Compacts eyiti o fun laaye fun ile ijosi ti a se atunse ni Ijoba Bohemia—o fere to ogoron odun saaju iru awon idagbasoke beẹ yoo waye ni Atunse Lutheran. yo.wikipedia.org/wiki/Jan_Hus

Awon ise Catholic miiran tun wa gegebi:

- a. Simony – Awon ofiisi ile ijosi ni won ta fun olufowole ti o ga julọ ti n gba awon eniyan ti ko ye julọ laaye lati di bisoṣoṣu ati awon aboti [olori monastery kan ti o ni ase ti o kere ju bisoṣoṣu lo].

Igbala ati Itan Modern, Myers,

p.115116

- b. Indulgencies - rira idariji, mejeeji ni bayi ati lehin iku. Tita John Tetzel ti Indulgences je isele fun isinmi Martin Luther pelu Rome - 1517. Gegebi eko Roman, purgatory je kanna pupo pelu apaadi, nikan ko pe to, sugbon gbogbo won ni lati koja nipase re. Pooṣu so pe on ni ola ase ati agbara lati din awon ijya wonyi ku tabi ki won dawo duro. O bere pelu Popes Pascal I (817824) ati John VIII (872882) o si di ere pupo. Eyí wá di onà “tita ànfààní èşè.”

Halley's

Bible

Handbook,

p.787 therestorationmovement.com/courses/chlesson03.htm

Petr Chelčický (odun 1374 - 1460)

Petr Chelčický je kan Kristiani ati oloselu olori ati onkowe ni Bohemia. Irónú rẹ ló nípa lóri rẹ Thomas ti Štítný, John Wycliffe, Jan Hus, ati asa awon ara Waldo.

O ti so fintoto lilo agbara ni awon oro ti igbagbo. Ó kóni pé ó ye kí Kristeni máa sapáododoti ara re ofe ife, pé kò gbòdò fipá mú awon elomiran lati je eni rere, ati pé kí iwà rere je afinnufindose. Ó gbà pé Kristeni gbòdò nífèṣe Olorun ati aládùúgbò eni, ati pé eyi ni onà lati yi eniyan pada dípo afipase. Ó tenu mo on pé iru afipase eyikéyi je ibi, ati pé awon Kristeni kò gbòdò lówó ninu ijakadi agbara iselú.

Awon ẹko Chelčický pẹlu awon imoran ti o gba nigbamii nipase awonMoravians,Anabaptists,Quakers, atiBaptists. Oun ni akokopacifistonkqwe ti awonRenesansi, preatingErasmusatiMenno Simonsnipa fere 100 odun.

yo.wikipedia.org/wiki/Anabaptist

Erasmus (1466 – 1536)

Erasmus je “Omowé akékòójinlè [èniyàn] ará Netherlands àti akékòò títayọ lónà tí kò sàjèjì. Ó ẹ àtúnṣe ọwọ àwọn iwádíí nípa àwọn Bàbá Ẹ̀ṣ̀ò̀ṣ̀ì tí wọ̀n mú kí ìtàn ìjímìjì tí wọ̀n jáde kúrò nínú Májẹ̀mú Tuntun wà lárọ̀wọ̀tọ̀. Àríwísí ẹ̀ṣ̀ò̀ṣ̀ì Kátólíkì, kò bẹ̀rẹ̀ sí í ẹ̀ ìtòlẹ̀ṣẹ̀ṣẹ̀ àtúnṣe alágbára nílá kan, bí ó ti wù kí ó rí, ó pèsè ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ohun tí àwọn ọ̀kúnrin mǐíràn lò.Ìjọba ayérayé, FW Mattox, p 229

Machiavelli(1469 – 1527)

"Eda eniyan ni iwọn je ise ti Machiavelli ti o ni eto The Prince. Ninu iwe afowoko yii o so pe:

- a. Omọ-alade ti o saseyori gbodo fi gbogbo awon ero ti esin ati awon ise-ise si apakan.
- b. Yoo je ohun ti o ye ki o farahan gegere bi elerin ti o si n lo jibiti ni akoko kan naa.
- c. O le je alailaananu nigba to ba pondandan.
- d. Awon isedede iwa ihuwasi meji yoo wa - okan fun omọ-alade ati ekeji fun orile-ede naa.
- e. Omọ alade gbodo gbekere le opolopo eniyan nitori alaimoore, alaidurosinsin, eletan ati oniwoora ni won.
- f. Nipa bere, omọ alade ko gbodo ka ara re si mimọ lati mu ileri eyikeyi ti o ti se fun awon eniyan se.
- g. O tenumo pe ipinle naa ni o ga julọ ni agbara ati pe o gbodo je ki o je ki o lagbara.

Ninu eyi o seto ilana ti totalitarianism. ... Mussolini kowe iwe afowosi fun oye oye re lori 'Awon imoran ologun ti Machiavelli'." Ìjọba ayérayé, FW Mattox, p. 236

Humanism ati / tabi Humanists

Humanistswá wà sehin saaju ki o toawonRenesansi.

Greek humanism

Orundun kefa BCEpantheists(eniti o gbagbo opolopo awon olorun)Thales ti MiletusatiXenophanes ti Colophonpese awon ona fun nigbamii Greek humanist ero. Thales ti wa ni ka pẹlu sişeda awon maxim "Mo ara". Xenophanes ko lati da awon orişa ti akoko re mo ati pe o fi Olorun pamọ fun ilana isokan ni agbaye. ... Awon Hellenes Ionia wonyi ni awon onimoran akoko lati mo pe iseda wa lati se iwadi loto lati eyikeyi ijoa ti o je eleri. ... Ni orundun keta saaju Sanmani Tiwa,Epicurusdi mo fun re soki ti gbolohun oro ti awonisoro ti ibi, aini igbagbo ninu igbesi aye lehin, ati awon ona ti o da lori eniyan si iyorisieudaimonia (Giriki itumo idunnu).

Atijo Asia eda eniyan

Imo ogbon ori eda eniyan ti o ko ohun asan ati ihuwasi oniyemegi si ohun asan ni a le ri ninu:

- a.) 1000 BCE ninu awonLokayataeto imoye India (philosophical skepticismati aibikita esin)
- b) 6orundun BCE niTaoisism (eto iwa latiConfucianists)

c.) Paapaa ni ọrundun 6th BCE, Gautama Buddha, níwòn bí kò ti jẹ pé ọkàn tàbí ohunkóhun tí ó jẹ ti ọkàn lè wà ní tòótó àti ní tòótó, ojú iwòye pé ọkàn yóò wà láàyè tíí láé, tí ó ọ̀tẹ̀ mólẹ̀, tí kì í yí padà, bèẹ̀ ni ó wà tíí ayérayé:^[18]

Dante(c.1265 – 1321)

Dante AlighieriohunItaliAkewi ti awọnOjo ori ti o wa larin. O kọ awọnAwada atorunwa, akọkọ ti a npe ni Commedia nipasẹ awọn onkowe ati nigbamii lórúko Divina nipaBoccaccio, [aRenesansi humanist(1313-1375)] ti wa ni igba kà awọn ti o tobi mookomooka işe kq ninu awọnÈdè Italiati ki o kan așetan ti ayelitireso. [Awọn işe iwe deede ni a kọ ni Latin kilasika ju ti Ilu Italia lo.]

AwọnAwada atorunwaşe apejuwe irin-ajo Dante nipasẹApaadi(Inferno),Purgatory(Purgatorio), atiPáradísè(Páradísè), lákòkò látòdò akéwì ará RóòmùVirgilati lehinna nipasẹBéatrice. Oṛo naa "awada," ni ori kilasika, n ọ̀ka si awọn işe ti o şe afihan igbagbo ninu agbaye ti a ti paşe, ninu eyiti awọn işeşele ko şe itoju si opin idunnu tabi "amurinrin" nikan, şugbọ̀n ipari ti o ni ipa nipasẹ ife Ipese ti o paşe fun ohun gbogbo si ohun ti o dara julọ ie ajo mimọ̀ lati ọ̀run apadi si Páradísè bereş pelu idarudapo iwa ti oniriajo o si pari pelu iran Olorun. [O hanş gbangba pé èyí ni igbagbo toş gbişe ti ekoş Kátólíkì igbaş yen.]

Renesansi Humanism,

Ni ayika 1806 Humanismus ni a lo lati şe apejuwe iwe-ekoş kilasika ti awọn ile-iwe German funni.Renesansi Humanismti oş gbişe ni Ilu Italiaş gbidanwo lati soşji kilasika Greek ati ekoş Latin. Ni apaş igbeyin ti awọn 18th ati awọn tete 19th sehin afonifoşji koriko-wá "philanthropic" ati benevolent awuşjo won da. Wọ̀n ti yasotoş si iloşiwaju eniyan ati iwa mimọ̀ eniyan ti o da lori idi eniyan nikan ni ominira lati awọn ile-işe eşin ibile.

Ni ọ̀rúndún koşkàndínlógún, wọ̀n rí Şoşoş Kátólíkìş gégéş bíş agbára işeşelú kan tí n loş agbára nílá.

(wikipedia.org/wiki/Roman_Catholicism_in_Germany)

Ni nńkan bí akókò kan náà, "èdá èniyàn"ş gégéş bí imòş oşgbọ̀n oríş tí ó doşjúkoş iran èniyàn (tí ó lòdì sí isinş tí aş gbéş kalè) ni aş n lò ní Jámàníş nípasẹş àwọ̀nş tí aş n pè níOşsi Hegelians,Arnold RugeatiKarl Marx, tí wọ̀n nş şe lámèyítóş ifowosowopoş tímótímóş ti şoşoşş nínúş ijọbaş Jámàníş àti Prussiaş afidímúlè.

Renesansi humanismş je ohun oşgbọ̀n ronunş niYurooputi awọn nigbamiiOjo ori ti o wa larinati awọnTete Modernakokoş latiş gbeş latiş oşjoş oriş ti Okunkunş nípasẹş işoraş iwadiş atiş afaraweş tiş awọn onkoweş kilasikaş nla. Fun Petrarchş atiBoccaccio, oluwaş ti oş tobiş julọş niCicero. Lendaiş yetonş wẹş nadoş dişlinşlennaş meşdevoş leş nadoş zanş gbeşzanş dagbe. Gégéş bíş Petrarchş tiş soş oş, 'óş sàńş látiş şeş ohunş rereş juş látiş moş otítító.' Rhetoricş bayiş yoriş siş atiş kiş oş gbaş esinş imoye.

Ikekoş ipileş ti eniyanş niş latiş soşroş daradaraş atiş koş (niş deedeş, niş irisiş leştaş kan). Niş ibereş oş jeş imoş-jinleş dipoş ti oş lodiş siş Kristianiş tabiş paapaaş alatakoş-akoweş. Şugbọ̀nş wọ̀nş kàş áş lónàş kanş péş óş kóriiraş İjoş, tabiş síş itóléşeşeş eşgbéş àwùşjoş Konsafetifuş lápapò. Umanistiş şofintotoş ohunş tiş wọ̀nş kàş siş Latinş barbarousş tiş awọnş ile-ekoşş giga.

The humanists 'sunmoş iwadiş tiLatinawọ̀nş oṛoş iwe-kikoş laipeş jeş kiş wọ̀nş moş iyatoş itanş ninuş awọ̀nş ọ̀naş kikoş tiş awọ̀nş akokoş orişiriş. Nipaş afiweş peluş ohunş tiş wọ̀nş riş biş idinkuş tiş Latinş, wọ̀nş loş ilanaş tiawọ̀nş fontiş ipolowoş(padaş siş awọ̀nş orisunş)ş kojaş awọ̀nş agbegbeş gbooroş tiş ekoş, wiwaş awọ̀nş iweş

afowoko ti Patristic litireso [kiko ti "awon baba ijo] bi daradara bi keferi onkowe. Lehin isubu ti awon Byzantine Empire lodiun 1453, awon oluwa-ibi-isadi mu awon iwe afowoko Giriki wa, ki i se ti Plato ati Aristotle nikan, sugbon ti awon Ihin Rere Kristeni pelu, ti ko si tele ni Iwo Oorun Latin.

Leyin odun 1517, nigba ti ise itejade tuntun se mu ki awon ese Iwe Mimom wonyi wa kaakiri, o je onimom sayensi ara Netherlands Erasmus, ti o ti kekoo Greek ni Venetian tite sita ile ti Aldus Manutius, bere philological [ka mejejifo muati tumoni ikosile ede, apapolinguistics ati mookomooka-ero] igbekale awon ihinrere, ni ifiwera awon ipilese Greek pelu awon itumom Latin won pelu ero lati se atunse awon asise ati awon aisedeede ni igbehin. Erasmus, pelu omom eniyan Faranse Jacques Lefevre d'Étaples, bere si i se awon itumom tuntun jade, ni fifi ipile lele fun Atunse Purotesitanti. Lati isinsinyi lo Renaissance humanism, ni pataki ni Ariwa Jamani, di fiyesi pelu esin, lakoko ti eniyan Itali ati Faranse dojuko siwaju si sikolashipu ati imo-jinle ti a koju si awon olugbo ti o din ti awon alamoja, ni iyara yago fun awon akole ti o le kose awon alase apanirun tabi eyiti o le rii bi ibaje igbagbo. wikipedia.org/wiki/Humanism

Awon abajade ti gbigbe eniyan Renesansi

Ilana Fonts ipolowo (pada si orisun) tun ni opolopo awon ohun elo. The humanists won igba o lodi si philosophers ti awon saaju ronun ti Scholasticism, awon "schoolmen" ti awon egbelegbe ti Italy, Paris, Oxford ati ibomiiran. Ilana ti awon omom ile-iwe ti ni idagbasoke lati inu ifaramo won pelu imo-jinle ati imo-jinle ti awon Hellene atijo ati awon Larubawa igba atijo ni igbiyanju lati sapopo ero ti Aristotle pelu Catholicism. Sugbon won ko ti sese pelu awon iwe-kiko, itan-akole ati awon oro asa miiran ti igba atijo.

wikipedia.org/wiki/Renaissance_humanism

Atun-awari ti awon iwe afowoko igba atijo mu imo-jinle die sii ati pipe ti awon ile-iwe imo-jinle atijo bii bii. Epicureanism, ati Neoplatonism, ti ogbon awon Keferi re, gegere bi awon baba Sosei igbani, maan taju, o kere tan ni ibere, lati ka si eni ti n yori lati inu isipaya atorunwa ti o si tipa bere mu ara re ba igbese ayewa funfun Kristeni mu. (en.wikipedia.org/wiki/Humanism) Nipa atunko lori awon iwe-kiko, itan-akole, oro-oro, ati awon oro oko oko, Renaissance humanism yi iyipada asa ati ogbon ti Yuroopu pada ni kikun. Ni imoye Renaissance humanists so lati dojuko akiyesi die sii lori awon ijiroro Plato ati kere si lori awon oro Aristotelian. wikipedia.org/wiki/Renaissance_humanism

Ibaramo ti o dara julope pelu awon iwe-kiko imo-ero Giriki ati Roman tun ni ipa lori idagbasoke ti imo-jinle Yuroopu ninu eyiti Platonism (ilana ti awon fomu ati awon antitypes) duro ni ilodi si Aristotelian ifokansi (iwadi tabi ilana ti aperi ati idi) lori awon ohun-ini akiyesi ti agbaye ti ara.^[33] Sugbon Renaissance humanists, ti o ro ara won bi mimu-pada sipo ogo ati ola ti igba atijo, ko ni anfani ni imo idasilu. Sibesibe, nipase aarin-si-pe 16th orundun, ani awon ile-eko giga, botilejepe si je gaba lori nipase Scholasticism (ipinnu ti awon iyanipase onipinijiroro), bere si i bere pe ki a ka Aristotle ninu awon oro ti o peye ti a satunse ni ibamu pelu ilana imo ogbon ori Renaissance, ti o si tipa bere gbepile ipile silu fun aawo Galileo pelu awon asa ti o gbona ti Scholasticism.

Orunmila ati Ogun

Awon gbolohun oro "esin ti eda eniyan" ni igba miiran ti a da si Amerika Baba Oludasile, Thomas Paine, bi o tilẹ jẹ pé kò tì jẹrì sí i nínú awon iwé rẹ tí ó yè bọ. Thomas Paine pe ara rẹ ni theophilanthropist, oro kan ti o dapọ Giriki fun "Olorun", "ife," ati "eniyan", ti o nfihan pe lakoko ti o gbagbo ninu aye ti oye ti o şeda ni agbaye, o ko patapata awon iseduro ti o se nipase ati fun gbogbo awon eko esin ti o wa tele, paapaa ise iyanu, transcendental ati awon asotele igbala. Egbẹ Parisian Society of Theophilanthropy lo iwé Paine, The Age of Reason (1793), lati tú egan sori ese Iwé Mimó ní ipapò pèlú egan Voltairean "lati tú ijinle omugò ti ekó isin tí a gbé kari akójo awon itan atenuđenu Levantine." Ni awon 19th orundun Ludwig Feuerbacht awon Awon Hegelianskowe ("Eniyan je olorun fun eniyan" tabi "olorun kii se nkan [miiran] eniyan si ara re").

Awon ami ami atilẹba ti Humanist Manifesto I ti 1933, so pe ara won je awon onigbagbo esin. Nitari ikuna awon esin ibile lati kunju iwon ain ti ojo won, awon afowo si 1933 polongo pe o se pataki gan-an lati fidí esin kan mule ti o je ipa alagbara ila lati kunju awon ain ti ojo naa. Lati igba naa ni afikun Manifestos meji ni a ko lati ropo akoko.

Ni Akoso ti Humanist Manifesto II, awon onkowe Paul Kurtz ati Edwin H. Wilson (1973) jeri pe igbagbo ati imo ni a nilo fun iranran ireti fun ojo iwaju. Manifesto II toka apakan kan lori Esin o si so pe esin ibile se aibikita si eda eniyan. Manifesto II se idanimo awon egbe wonyi lati je apakan ti imo-jinle ti ara won: imo-jinle, ise ise, tiwantiwa, esin, ati eda eniyan Marxist.

Ni odun 1941, awon American Humanist Association ti seto. Lehin Ogun Agbaye II, meta oguna Humanists di akoko oludari ti pataki ipin ti awon igbimo gbogboogbo ti orile-ede Agbaye: Julian Huxley ti UNESCO, Brock Chisholm ti awon Ajo Eletò Ilera Agbaye, ati John Boyd-Orr ti awon Ounjẹ ati Agricultural Organization.^[49]

Ni odun 2004, American Humanist Association, pelu awon egbe miiran ti o nsoju awon agnostics, awon alaigbagbo, ati awon onimoran ominira miiran, darapo lati şeda awon Alailesin Coalition fun America eyi ti onigbawi ni Washington, DC fun iyapa ti ijo ati ipinleati ni orile-ede fun gbigba nla ti awon ara ilu Amerika ti kii se igbagbo. Oludari Alase ti Işokan Alailesin fun Amerika je Sean Faircloth a gun-akoko ipinle legislator lati Maine.

Modern Humanists, gege bi awon Corliss Lamont tabi Carl Sagan, di pe eda eniyan gbodo wa fun otito nipase idi ati eri ti o dara julọ ti o se akyesi ati ifowosijinle sayensi skepticisimati awonona ijinle sayensi. Bi o ti wu ki o ri, won so pe awon ipinnu nipa ohun ti o to ati ohun ti ko to gbodo gbé kari ire eni kookan ati ti gbogbogbo. [ie, ko si awon iye to peye.] Gegebi ilana ise ise, Eda Eniyan ko gbero awon oran oniwa-aragegebi aye tabi aisi awon eda aiku. Humanism ti wa ni olukoni pelu ohun ti o je eniyan.^[9] Nitari ko si awon idiju.

Ni 1925, English mathimatiki ati philosopher Alfred North Whitehead kilo: "Asotele ti Francis Bacon ti se nisisiyi; ati eniyan, ti o nigba miiran ala ti ara re bi kekere kan die e sii ju awon angeli, ti teriba lati di iranşe ati awon iranşe ti iseda. O tun wa lati rii boya oşere kanna le se awon eya ara mejeeji."^[10]

yo.wikipedia.org/wiki/Humanism

Àwọn àpòsítélí kilò nípa àkókò tí àwọn èniyàn yóò yí padà kúrò nínú èkò tí ó yè kooro, tí wọn yóò sì tẹ̀ lé àwọn ifẹ́-òkàn tí ara wọn. O han gbangba pe eyi ti şélẹ̀ tẹ́lẹ̀ nipasẹ̀ àwọn lẹ́ta Johannu si àwọn ijòsin Asia ti a kọ̀ silẹ̀ ní Ifihan.

Ni àwọn ọ̀dun tí o tẹ́lẹ̀ akoko aposteli (lẹ́hin 100 AD) àwọn iwe tí "àwọn baba ijo" berẹ̀ sí tẹ́lẹ̀ àwọn ero tí ara wọn. Láti ọ̀pọ̀ ọ̀dun sẹ́yìn ní àwọn èkò àti ìṣe wọn tí burú tàbí kí wón bà jẹ̀ débi pé àwọn ọ̀mọ̀wé Bíbélí Kátólíki kọ̀ ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn àṣà àti èkò wònyí silẹ̀ nínú ewu iwàláàyè àti igbésí ayé. Diẹ̀ ninu àwọn fẹ́ nikan lati tun diẹ̀ ninu àwọn tí buru iwa dipo ju ipadabọ̀ pipe si Bibeli fun gbogbo àwọn èkò ati ise.

Fún ọ̀pọ̀ ọ̀rúndún tí àwọn akékòọ̀ Bíbélí tí mò pé ó yẹ kí wón pa dà sínú Bíbélí fún itòsónà nínú gbígbé igbésí ayé tó wu Ọ̀lórún àti nínú ijòsin ojoojúmọ̀ sí i. Wycliffe sòrò lòdì sí àwọn èkò àti àṣà Sòṣì Kátólíki tí a kò rí nínú àwọn iwé mímọ̀. Ó tún fẹ́ láti pèsè Bíbélí ní èdè ibílẹ̀ rẹ̀ kí àwọn gbáátúù lè jèrè ìmọ̀ tó dáa nípa Ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún dípò kí wón gbára lé ìtumò èlòmíràn. O na aye re.

Láàárín ọ̀dun diẹ̀ sẹ́yìn, Jan Hus akékòọ̀ Bíbélí mú bí àwọn kan tó kọ̀ gbogbo èkò tí kò bá Bíbélí mulẹ̀ silẹ̀. Ó kú ní ọ̀dun diẹ̀ diẹ̀ lẹ́yìn tí Sòṣì Kátólíki kà á sí aládaámò, tí wón yọ̀ ọ̀ lẹ́gbẹ̀, tí Ig̀bimò Constance dá lẹ́bi, tí wón sì jóná mọ́gi lódún 1415.

Wón ṣe inúnibíni sí àwọn ọ̀kúnrin wònyí àtàwọn m̀i torí pé wón lo igboya láti lo igbàgbò nínú Bíbélí dípò èkò àti àṣà èyàn. Sùgbón inúnibíni kì í ṣe ohun tuntun, ó bèrè látòdò àwọn Júù, tí àwọn Olú Ọ̀ba Róòmù n pò sí i, tí Sòṣì Roman Kátólíki sì n bá a lọ, tí wón pa egbẹ̀gbẹ̀rún èyàn nítorí pé wón ní tàbí kíkà ọ̀rọ̀ Ọ̀lórún lásán. Inunibini kii yoo dẹkun. O wa loni ni àwọn ọ̀na oriṣiríṣi - eḡan, ipalara tí ara, iparun ohun-ini ati paapaa iku.

Láàárín ohun tí kò tó àádóta ọ̀dun lẹ́yìn ikú Hus, èrò itèwé Guttenberg mú kí Bíbélí túbò rọ̀rùn sí i. Bi Bibeli ṣe wa, àwọn eniyan diẹ̀ sii berẹ̀ sí ṣiyemeji èkò, àwọn ìṣe ati àwọn itumọ̀ tí o gbilẹ̀ ní akoko naa. Ipe fun atunṣe ati ipadabọ̀ si Bibeli wa ni sisun fun aadota ọ̀dun miiran. Sùgbón ni ọ̀dun 1517 Martin Luther tan ina nigbati o fi iwe-èkò 95 rẹ̀ sí enu-ona ni Ile-ijòsin Gbogbo eniyan ni Wittenberg. Laipe Zwingli ati àwọn miiran tẹ́lẹ̀ Luther ni idalẹ́bi àwọn èkò lówólówò, àwọn ìṣe ati àwọn itumọ̀ tí ko ni oye. Wón beere atunṣe. Sùgbón àtúnṣe kò dà bí eni pé ó ṣeé ṣe, ọ̀pọ̀ àwọn tí wón tako àwọn aláṣe Ijọ̀ Kátólíki tí a ti fidí rẹ̀ múlẹ̀ sí padánù èmí wón.

To madenme meḡeḡe lẹ̀ wá tadona lọ kòndọ̀ eyin ṣòṣi yeton [Katoliki] ma sogan yin vivojlado, whenenu ko sò nado jo e do. Eyi yorisi ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn ilana ẹ̀sin titun tí a da lori èkò ati àwọn ìṣe tí àwọn ọ̀kúnrin bii Martin Luther, John Calvin ati John Wesley lati lorukọ̀ m̀eta ninu àwọn olokiki julọ̀. Àwọn ọ̀mọ̀lẹ́hin wón ni idagbasoke lati oye wón ni odiwón kan, ṣe agbekalẹ̀ rẹ̀ ní kíkọ̀ ati beere fun gbogbo àwọn ọ̀mọ̀lẹ́yin wón lati ni ibamu ati ni ibamu pẹ̀lu igbagbo wón.

Àwọn tó n gbìyànjú láti tún Sòṣì Kátólíki ṣe gbájú mọ̀ yíyí ètò àjọ̀ yẹn padà. Àwọn m̀i gbájú mọ̀ èkò àwọn tó n gbìyànjú láti tún Sòṣì Kátólíki ṣe. Egbẹ̀ mejeeji ko mọ̀ pe ọ̀kúnrin ni isoro tí o nilo lati beere “Kini Emi gbòḡò ṣe lati pada sòḡò Ọ̀lórún?” Ibeere yii jẹ̀ ibeere kanna tí o koju àwọn ọ̀mọ̀ Israeli ní gbogbo igba tí wón ba da majemu wón pẹ̀lu Ọ̀lòhun tí wón sì tẹ́lẹ̀ àwọn ìṣe tí àwọn tí o wa ní ayika wón.

Eniyan nilo lati pada sòḡò Ọ̀lórún, mu gbogbo àwọn ìṣe ajeji kuro kí o pada sí àwọn èkò Ọ̀lórún nípa lilo Bibeli nikan. Ọ̀lórún tí fi Ijọ̀ Rẹ̀ múlẹ̀ tẹ́lẹ̀ ó sì n fi gbogbo àwọn tí wón fi igbàgbò, igbékèlẹ̀ àti igbóràn wón sínú Jésù, Krísti, ọ̀mọ̀ Rẹ̀ àyànfé.

Diẹ̀ ninu Àwọn Èkò Ariyanjiyan tí Àwọn Baba “Ijọ̀”

1. Isokan laarin àwọn onigbagbo le waye nikan lati ọ̀ḡò aṣẹ̀ èkò kan - Àwọn igbimọ̀ Episcopal - Eto Papal.
2. “Ile ijòsin” tí n ṣiṣẹ̀ nipasẹ̀ Bishop tí Rome ní aṣẹ̀ lori gbogbo àwọn Kristiani - àwọn ilana ijo tí iṣeto
3. Ko si ohun tí o yẹ̀ kí o ṣeṣe laisi ifowosí tí Bishop.
4. Ayẹ̀yẹ̀ tí àwọn ọ̀jọ̀ pataki geḡeḡe Ọ̀jọ̀ ajinde Kristi.
5. Oyè alufaa gégé bí egbẹ̀ àkánṣe tí àwọn alárinà fún orúkọ̀ Bìṣòḡòbù – tí ó rọ̀pò Kristi.
6. Idagbasoke tí àwọn Sakramenti – diẹ̀ ninu àwọn èkò Kristi jẹ̀ pataki ju àwọn miiran lọ.
7. Tí ṣeḡa mono-episcopate nibiti a tí yan àwọn Bishops lati inu pọ̀ tí ko ya lati ọ̀ḡò àwọn aposteli sí Bishop lówólówò, Pope, tí o tí gba akólẹ̀ tí a fi fun àwọn Emperor, Pontificus Maximus.
8. Àwọn iyipada ninu ìṣe ati irisi baptisi:
 - a. Àwọn ọ̀mọ̀ḡe baptisi pẹ̀lu obi tí njẹ̀wọ̀ fun wón

- b. Rirọpo idasonu fun immersion
- c. Nbeere awọn ọrọ pato fun baptisi lati jẹ imunadoko.
- 9. Ti a npe ni igbimọ Episcopal kan lati fi idi ẹkọ itẹwọgba kan mulẹ.
- 10. Ajojo atowodowo imoye Giriki pelu ẹkọ Kristiani
- 11. Ẹdà èniyàn jẹ ọkàn àtòrunwá tí a há sínú ayé ti ara tí Ọlórún aláìpé dá.
- 12. Gbigba imoye ti ara ẹni taara ju Ihinrere lọ. [Montanism]
- 13. Ọkàn koja nipasẹ awọn ipele ti o tele saaju ki o to wa bi eniyan ati lehin iku nikehin de ọdọ Ọlórún.
- 14. Awọn ofin ti iṣeto fun ṣiṣe ipinnu awọn ẹkọ Bibeli:
Ohun ti a ko gba laaye ninu iwe-mimọ jẹ eewọ

Ni idakeji

- Ohun ti a ko leewọ nipasẹ mimọ ti wa ni idasile
- 15. Ịṣàkóso Ịgbàgbó tí a fidí rẹ̀ múlẹ̀ níbi tí àwọ́n ẹ̀kọ́ aláṣẹ̀ tí a fi lélé̀ nínú Ẹ̀ṣẹ̀ Kátólíki àti ẹ̀ṣẹ̀ Ẫwé Mímọ̀ ti gbé iwọ̀n tí ó dọ́gba.
- 16. Calvin yí diẹ̀ lára ịgbàgbó Augustine mu fún ẹ̀kọ́ isìn rẹ̀
 - a. Nupojipeto-yinyin Jiwheyewhe ton
 - b. Lapapo ibaje ti ẹda eniyan
 - c. Ailopin idibo
 - d. Etutu to lopin
 - e. Ore-ọfe ti ko le koju
 - f. Ifarada awon eniyan mimo

Awọn ẹkọ ati Awọn iṣe ti o ye ni ilokulo nipasẹ Awọn ọmọ ile-iwe Katoliki

1. Wycliffe
 - a. Ile ijosin ni ohun-ini pupọ julọ ni England
 - b. Àwọ́n àlùfáà kò ju àwọ́n onílẹ̀ oníṣekúṣe lọ
 - c. Pope ká arosinu ti aṣẹ. Pope je ko ori ti awọn Ịjo, Kristi ni.
 - d. Afikun awọn aṣẹ pupọ ti awọn oludari bi awọn alagba ati awọn diakoni nikan ni ile ijosin ti Bibeli
 - e. Ẹkọ ti transubstantiation
 - f. Ikọkọ ọpọ eniyan
 - g. Iyatọ ti o ga julọ
 - h. Purgatory
 - i. Tita ti awọn ọfiisi ijo
 - j. Àlùfáà nikan ló lè ní Bíbélí kó sì ka Bíbélí
 - k. Eniyan ti o wọpọ ko le ni tabi ka Bibeli
2. Luther
 - a. Tita awọn indulgencies [tita ẹto lati ṣe tabi sanwo fun anfani si ẹṣẹ]
 - b. Purgatory
 - c. Ẹkọ ti transubstantiation
 - d. Ijosin awon mimo
 - e. Awọn sakramenti
 - f. Pope tabi Ijo ko jẹ aṣẹ ikehin fun Onigbagbo
3. Zwingli
 - a. Ilowosi ijo ni ijoba
 - b. Gbigba awẹ nigba yiya
 - c. Lilo awọn aworan (Awọn aami) laarin awọn ipele ti ijosin
 - d. Ibaje laarin ilana ilana ijo
 - e. Idinamọ ti igbeyawo ni clergy

Diẹ ninu awọn ẹkọ ati awọn iṣe ti Awọn atunṣe

1. Wycliffe
 1. Kristi ni olori ti Ịjo

2. Awon olori ile ijosin gbodo je awon okunrin iwa - kii se ipo rira
 3. Bibeli je ase nikan fun eniyan - kii se Ijo Catholic
 4. Awon ase meji nikan ti awon oludari ijosin - awon alagba ati awon diakoni
2. Luther
 1. Bibeli nikan ni o je ase ikhin fun Onigbagbo